

VASÁRNAPI SZENTBESZÉD-VÁZLATOK

ADVENTTŐL SEPTUAGESIMÁIG

IRTA:

Dr. CZAPIK GYULA

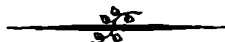

BUDAPEST, 1934. KORDA R. T. BIZOMÁNYA.

VASÁRNAPI SZENTBESZÉD-VÁZLATOK

ADVENTTŐL SEPTUAGESIMÁIG

IRTA:
Dr. CZAPIK GYULA

BUDAPEST, 1934.
KORDA R. T. BIZOMÁNYA.

Nihil obstat

P. Franciscus Zsiros S. J.
censor dioecesanus.

Nr. 2526.

Imprimatur

Strigonii, die 31. Augusti 1933.

Dr. Julius Machovich
vic. gen.

Advent I. vasárnapjára.

„Közel van az Isten országa.” (Sz. Lukács 21, 31.)

Bevezetés:

Egyik külföldi egyetem bőrgyógyászati klinikáján működött egy híres tanár. Specialista volt azoknak a fekélyeknek gyógyításában, melyek az arcot éktelenítik el. Módszere fájdalmas volt és a betegek féltek tőle. A huzódózóknak *tükröt* adott a kezükbe. „Nézzen bele!” Ha már *nagy volt a baj*, a beteg látta éktelen arcát és megijjedt. S akkor kétséggel *elszenvedte* a kúrát. Ha *javult*, látta fehéredő és hamvasodó bőrét. Reménykedett és *vállalta* a kúrát.

A mai ev. szakasznak ez a mondata: „Közel van az Isten országa” ilyen *tükrőkhöz* hasonló. A *bűnbánó és vallása szerint élő* ember, ha belemélyed tartalmába, örömmel telik el. A *bűnös* pedig megretten. Mindkettő készséges lesz a javulásra.

Téma:

1.) Vizsgáljuk meg e mondat *tartalmát*. 2.) Nézzük, mit mutat a bűnét bánó *jónak*. 3.) Mit mutat a *bűnösnek*?

Tárgyalás:

I. rész Vizsgáljuk meg e mondat *tartalmát*.

1. **Ki mondta?** Mondás annyit ér, mint az *aki* mondta. (Példa: Betegnek cigányasszony jósolja a gyógyulást vagy híres orvostanár. Melyiket vesszük komolyan?) Ezt *Jézus* mondta. Jézus Isten, mindentudó, igazmondó. Szava nem mese, nem eshetőség, hanem *bizonyosság*.

Tehát bizonyosan közeledünk az utolsó napunkhoz és ugyanakkor közeledünk az Isten országának polgárságához.

2. Kinek mondta? Mindenki. Nekünk is, akik itt együtt vagyunk, *neked* is, aki hallgatsz. Elsősorban híveihez szólt; tehát *hozzád* is. (Példa: Őr a toronyban megkondítja a harangot: jön az árvíz! meneküljetek! Jeladását mindenki szánja, de elsősorban az övéinek. Ti vagytok az Ő „övéi”)

3. Azt mondta, hogy „elközelget.” Nincs már messze. Az örökkévalósághoz képest egy évezred is kevés idő. De ki tudja, lesz-e még annyi? Talán száz év? Talán egy nap? Senkisé nem mondhatja meg. De egy bizonyos: *minden nappal közeledik* a vég. (Példa: Halálraitélt számolgatja az órákat a siralomházban. Tíz . . . öt . . . egy! Mind halálraitéltek vagyunk.)

4. Azt mondta, hogy egy másik ország, másik világ közelget el. Annak vége nem lesz; benne *változás* nem lesz. A világ országai *változnak* (Hazánk helyén rómaiak, hunnok, avarok, gepidák stb. országoltak.) Egyes országok is *időnkint* mást és mást nyújtanak lakóiknak. (Hazánk 20 évvel ezelőtt bőséget nyújtott, ma nélkülözést, 20 év múlva talán ismét boldogságot ad.) Isten országa mindig *ugyanazt* fogja adni. Akinek első nap jutalmul *boldogságot* ad, annak boldogsága *állandó* lesz. Aki súlyos büntetéssel kezdi azt az új országot, *nem bír* tőle szabadulni.

5. Azt mondta, hogy az az ország Istené lesz. Isten lesz benne az Úr. *Mindentudó*, tehát ott semmit el nem tagadhatunk. *Mindenható*, tehát előle senkisé nem menekülhet. *Igazságos*, tehát meg *kell* jutalmaznia a jót és meg *kell* büntetnie a rosszat. Nála nem lesz kiút, nem lesz mentség, nem lesz protekció.

II. rész. Mit mutat Isten országa a bűnbánó jónak?

1. Reménységet, hogy minden *jötette* elnyeri jutalmát. Reménységet, hogy *bűnbánata* eltörölte botlásait és Isten többé nem is emlékezik rájuk. (Példa:

a) Szent apáca haldoklik: „Mitől félnék, hiszen minden Miatyánkomért most kapom a fizetést! — b) Szent Ágoston, súlyosakat vétett; megjavult; halálos ágyán nem fél: bízik.)

2. Vigaszt a bajban, szenvedésben. Nem tart örökké. Sőt soká sem, mert a mulandóságban semmi sem „soká” és közeledik a vége. (Példa: Vadászok erdő mélyén éneket hallanak. Keresik ki dalol. Kunyhóban énekel egy belpoklos. Végtagjai lerothadtak. „Hogy tudsz énekelni ily kínok közt?” „Hogyne énekelnék, mikor közeledik a vég!”)

3. Igazságérzetünknek kielégítést. Látjuk a rossz győzelmét, a jó vereségét; egyes bűnösök szerencsését és jó lelkek balszerencsését. Erre lázong igazságérzetünk. De lesz leszámolás és akkor igazság tétetik jónak, rossznak örökre. És ennek tudata kibékít.

III. rész. Mít vált ki Isten országának szemlélete a bűnösből?

1. Félelmet a legjobb sorban is. Tudja, hogy az élvezet *vége közeledik* minden órával. (Példa: Bánya beomlik. Belsőzsurult munkás mellett a lámpája. Nézi, mint fogy az olaj. Már csak pislákol és jön a rémes sötétség.) Jön a nyilvánosságra hozatal: az ítélet napja. (Példa: Sikkasztó fél az ujságoktól.)

2. Reménytelenséget. Ha jót tett, e földön elvette jutalmát. (Példa: Munkás, aki naponta kiszedte a bérét. Szombaton ő nem kap semmit.)

3. Vigasztalanságot a szenvedésben. Hiába türt. (Példa: Vérmérgezésben lévő betegnek a foga is fáj. Az utóbbit hiába türi, jön a vég.)

Befejezés:

Térjünk vissza az *orvostanár és a tükör* történetéhez, amellyel kezdtük. Nem azért tette elébük a tüköröt, hogy épp lássák magukat. A *gyógyulónak* azért, hogy *örüljön* és tovább gyógygitytassa magát. A *súlyos*

állapotban lévőnek azért, hogy megrémüljön és *iparkodjék megszabadulni* bajától.

Most, az egyházi év kezdetén a jövőnek: *Isten országának* tükörképét tárta elétek ez a szentbeszéd. A *jók és javuló bűnbánók* előre örüljenek az ott reájuk váró boldogságnak és *merítsenek erőt* a kitartásra. A bűnös lelkek pedig azért, tekintsenek a tükörbe, hogy észretérjenek és megjavuljanak.

Jók és rosszak! eszméljete! „Közel van az Isten országa!”

Advent II. vasárnapjára.

„A vakok látnak, a sánták járnak, a siketek hallanak, a poklosok megtisztulnak, a halottak föl támadnak. (Szt. Máté 10, 5.)

Bevezetés:

Assiszi Szent Ferencnek és első társainak miért volt oly nagy hatásuk? Jézust és apostolait utánozták. Nemcsak a szeretet *érzelmében*, hanem életük módjában és tetteiben is: szegénységben, alázatosságban. A „Jöjj és kövess engem!” — hívást teljességgel átértették.

Mit tett Jézus? Tettei egy részét *előbbidézett szavaival* összefoglalta és üzenetül küldte Ker. Sz. Jánosnak. Vakokat gyógyított meg, sántákat épjárásúakká tett . . . stb.

Ezek után csodálkozva néztek reám, mert szavaimból arra következtettek, hogy Jézus e *tetteinek utánzására* akarlak buzdítani benneteket. Ha mégúgy sajnálom, szánom is, hogyan gyógyítsam én meg a vakot? Miként adjam meg a siketnek bárhogy szeretem is őt a hallást? — kérditek. — Hiába szeretném ebben is követni Jézust, ha nincs meg hozzá a képességem! — mondjátok.

Igazatok van! a *testi*, fizikai világban ily tettekkel, aminőket a mai evangéliumi szakasz föl sorolja, *nem* bírjátok utánozni Üdvözítőnket. De ahol a *test* erőtlén bár, ám a *lélek* készséges, ott sok minden lehetséges. És Jézus *ugyanezekhez* a csodás testi cselekedetekhez **hasonlóakat** tett a **lélek világában** is.

Téma:

Ma elmondom: a) mik azok a *hasonló cselekedetek*, melyeket Jézus a *lelki világban* tett és b) *hogyan alkalmazhatjátok* ezeket a *saját magatok* lelkiéletében.

Tárgyalás:

1. Jézus fölnyitotta a vakok szemeit. Nagy jótétemény. A jerichói vak pl. hogy ujjong, mert látja az embereket és nem kell tovább koldulnia.

a) Jézus a *lelki* vakságban szenvedő emberiséget is meggyógyította. *Tanításával* fölnyitotta szemeit és megismertette Istent, a szerető Atyát. (Példa: Egy tudós nem törődött a hittel. Egyszer tanulmányozni kezdte. Utána boldogan mondotta: „Olyan voltam eddig mint a vak. Most azonban látom, hogy Isten szerető atyám; látom, hogy örök boldogságra hív; látom, hogy még a szenvedés is csak az én örök javamat szolgálja. A hit fölnyitotta szemeimet.”)

b) *Iparkodtál-e megismerni hitedet?* Sokan gondolják, hogy ismerik, és ha vizsgálják őket kívül tudatlanságuk. (Példa: 10-en voltak egy társaságban, csupa diplomás emberek. Gúnyolódtak a hiten. Egyikük válaszos volt és megjegyezte: „Ne ócsárolják azt, amit nem ismernek!” „Igenis ismerjük!” „Bizonyítsák be! Három kérdésre feleljenek csak: hogyan szól a Hiszekegy, mit jelent a szeplőtelen fogantatás és mit ünnepelünk gyümölcsoltókor?” A Hiszekegyet csak ketten tudták, a szeplőtelen fogantatással egy volt tisztában, gyümölcsoltó ünneptárgyát nem tudta meg mondani egyse! Mi lenne, ha most nektek tenném föl ezeket a kérdéseket?)

Alkalmazás: Ismerjétek meg Krisztus tanítását. Hallgassatok *prédikációt*. Olvassatok vallásos könyveket is (a Szív-újság ajánlása. Ha elolvastátok, adjátok oda másoknak is.)

2. Jézus megnyitotta a siketek fülét.¹ Egyetlen érintésre meghallották a hangot.

a) *Lelki siketek* is vannak. Akiket úgy lefoglal a világ, hogy nem hallják a jóra irányuló sugallatokat. Jézus orvosságot szerzett ez ellen, halálával visszazse-

¹ Jézus tetteinek szentírásbeli sorrendjét a tárgy fokozása kedvéért fölcseréljük.

rezte számunkra *Isten kegyelmét*. A kegyelem egyik fajtájának, a *segítő kegyelemnek* egyik működése az, hogy észrevesszük a jóra irányító sugallatot és követjük. Legyen készséges az akaratunk erre a segítő kegyelemre (Példa: Szent Ágoston megtérése. Bűnös, érzéki élvezetek rabja, tévtanokat követ. Egyszer hallja lelkében a sugallatot: „Tolle! Lege!” azaz „Vedd és olvasd!” Reáfigyel. Megérti, hogy a Szentíráshoz vonatkozik e sugallat. Követi, a Szentírás olvasása nyomán egészen megtér.)

b) Lelketelekben sokszor hallottátok már a kegyelem szavát, mikor *fölvívja figyelmeteket a jóra és megtevésére ösztönöz*. Ne zárjátok be előle szíveteket!

3. Jézus meggyógyította a poklosokat. Szörnyű betegség: a bőr fölrepedezik, a végtagok lerothadnak, a szem kifolyik. Sokáig tart és alig tudják gyógyítani ma is. Élő halottaknak mondják a benne szenvedőket.

a) *a lélek bélpoklossága a bűn*. Jézus megadta ennek a gyógyszerét: a gyónást. Megbizottja, a pap ebben megbocsátja a bűnöket. (Jézus drága vallásában ez a legnagyobb jótétemény. Példa: Előkelő kínai megkeresztelkedik. A misszionárius megkérdezi, hogy mit tesz neki legjobban Krisztus hitében? Így felel: „Hogy megbocsát!”)

Alkalmazás: Bűnös vagy, elismered. De gyónsz-e? Ha nem gyónsz, vagy sokára halogatod, olyan vagy, mint az a bélpoklos, aki még meggyógyulhatna, de nem megy az orvoshoz.

4. Jézus meggyógyította a sántákat. Nemcsak a bicegőket, hanem azokat is, akik egyáltalán nem bírtak járni.

a) *A lelkiéletben a legtöbb ember sánta*. A gyalgó ember, ha csak a maga erejére hagyatkozik, többnyire csak bicegve jár a jó után. Isten a *segítő kegyelem* útján lábra állítja a gyöngé embert, úgy hogy könnyebben küzdi le a bűnt s kedvet kap az erényre. E kegyelemnek legbővebb forrása: *a szentáldozás*. (Példa: Borromei Szent Károly, amikor Páviában tanult, sok kísér-

tésnek volt kitéve. Egyszer majdnem elbukott. De reagondolt, hogy aznap áldozott, és sikerült legyőzni a kísértést. Ettől kezdve hetenkint áldozott.)

b) *Sántikáltok ti is az erények útján.* Emberek vagytok és akaratotok hajlik a rosszra. Botor az a sánta, aki megerősödhetne, ha orvosságot szedne, de nem teszi. Ép ily *botorok vagytok ti is, ha nem áldoztok.*

Alkalmazás: Azt mondják, hogy egyszer egy évben, husvétkor áldoztok. Ez elég, hogy éljen a lelketek. De úgy tesztek, mint az a gyenge ember, aki csak egyszer eszik napjában. Él, de gyenge marad. Ha többször enne, megerősödnék. *Többször is áldozzatok!* Ha lehet, havonkint, vagy legalább a nagy ünnepek hetében.

5. **Jézus halottakat is támasztott föl.** Mennyire örültek Lázár nővérei, mikor Lázár kijött a sírjából. Hogy ujjongott a naimi ifjú anyja, hogy életre keltette öregségének egyetlen támaszát.

a) *Jézus mindannyiunkat föltámaszt majd egyszer:* az utolsó napon. Testünket a halálból visszaállítja és egyesíti lelkünkkel. Azzal a nappal egészen másfajta élet kezdődik számunkra. Örökké fog tartani és vagy boldog lesz, vagy boldogtalan, ahogy megérdemeltük. Ott azonban a lélek lesz a fő és nem a test.

b) *Készüljetek erre a másik föltámadás utáni életre!* Sok ember csak a mostani, a földi élettel törődik, az örök életre pedig keveset gondol. Holott az egyik — a földi élet — rövid, a másik — az örök élet — végnélküli. (Példa: Szomjas ember előtt ott állott egy pohár víz és egy hatalmas tó, melynek tulsó partját nem látta. Választania kellett. A pohár vizet választotta, a tóról lemondott. Kiitta a poharat és másnap szomjazott. Nem volt mivel enyhítenie szomját és ettől kezdve gyötrelem volt az élete. Applicetur!)

Alkalmazás: Az okos ember a holnapra is gondol. Ti is gondoljatok a lelketek jövőjére. Mi lesz veletek az örökkévalóságban? (Példa: Egy nagy szent fontosabb cselekedetei előtt így gondolkodott: „Mit használ ez nekem az örökkévalóságra?” Ti legalább így gondol-

kodjatok: „Nem tesz-e ez boldogtalanná az örökkévalóságban?” És aztán e szerint cselekedjetek.

Befejezés:

A mai evangéliumi szakasz vége leírja, hogy mint dicsérte meg Jézus tanítványai előtt a jámbor és buzgó Keresztelő Szent Jánost. Vajjon ha angyalai és szentjei előtt terólad akarna megnyilatkozni az Úr, ki a prédikációt hallgatod, akkor mit mondana? Dicsérne, vagy elítélne? Nem tudom. De azt tudom, hogy Ő csak akkor mond ítéletet az emberről, amikor elérte élete végét. Ha úgy érzed testvérem, hogy az Üdvözítő dicséretére eddigi életeddel nem szolgáltál reá, tőled függ, hogy eztán másképp legyen! És legyen ez az advent a te számodra az istenfélő, jobb élet eljövetele.

Advent III. vasárnapjára.

„Ki vagy te?” (Szt. János 1, 19.)

Bevezetés:

A *katonai ör* leírása. Jön valaki. Reákiált: „Megállj! Ki vagy? Fontos kérdés, mert ettől függ, hogy mit tegyen. Ha barát, üdvözli; ha közömbös, nem törődik vele; ha ellenség, szembeszáll.

A *zsidó vallás vezetői* számára nem volt közömbös, hogy ki prédikál népüknek. Megkérdezték ezért Keresztelő Szent Jánost: „Ki vagy te?” Azt tudták, hogy *nem barátjuk*, mert bűnbánatot predikált és szigorúan élt; az ilyesmi pedig nem tetszett nekik. Azt pedig tudni akarták, hogy nem mondja-e magát Messiásnak vagy prófétának, mert akkor *ellenségnek* tekintették volna; hiszen ilyen aszkéta Messiás nem kellett nekik. Ők politikai vezért vártak. Amikor aztán hallották feleletét, jámbor rajongónak ítélték és nem törődtek vele.

Az életben azonban nemcsak az a fontos, hogy ki az, aktíve dolgozunk, hanem az is, hogy *kik vagyunk mi önmagunk?* Milyenek a hajlamaink, tulajdonságaink? Ezt már a pogány görögök is vallották és mint a legnagyobb jelentőségű parancsot fölírták a híres delfi-i jóshely kapujára: „Ismerd meg önmagadat!”

Fölteszem tehát ugyanazt a kérdést tinektek is K. H. amit a zsidó papok tettek fel Keresztelő Szent Jánosnak: „Testvér! Ki vagy? Mit mondasz magadról?”

Téma:

Mai szentbeszédemben helyettetek *megfelelek e kérdésre. Három* feleletet adok reá és figyeljétek meg, melyik áll reátok?

Tárgyalás:**I. rész. „A pusztában kiállónak szava vagyok!”**

Ki vagy Testvér? E kérdésre az *első* feleletet Keresztelő Szent János szavaival adom meg helyette: „*Én a pusztában kiállónak szava vagyok,*” azaz *olyan a lelkületem, mint Keresztelő Szent Jánosé volt.*

1. *Hasonló vagyok hozzá önmagam életében.* Szeretem Jézust és Megváltómnak vallom. Reménylem, hogy egyszer együttleszek vele odaát. Ezért *minden napom annak az útnak elkészítése,* amely hozzá vezet és minden este számonkérem magamtól, hogy a hozzá vezető uton jártam-e.

Alkalmazás: Reggeli imátekban indítátok föl a jószándékot; este pedig gondolatok arra, hogy milyenek voltatok napközben? Ne tartson ez sokáig: egy-két bensőséges fohász elég és erre mindenkinek akad ideje és van ereje. (Példa: Egy derék, erényes embert megkérdeztek, hogy ő miként tud ily szépen előrehaladni a jóban? Azt felelte: „Mindennapom egy útrész örök célom felé. Úgy teszek hát, mint az utas: reggel, elinduláskor elgondolom, hogy Jézus felé akarok menni; este pedig számonkérem, hogy nem tévedtem-e el? Ha eltévedtem, másnap vigyázok, hogy hasonló ne essék meg velem. Applicetur!)

2. *Hasonló vagyok Keresztelő Szent Jánoshoz abban, ahogy működöm környezetemben és a társadalomban.*

a) *Kiálló szó vagyok családomban.* Mint hitvestárs egyengetem a Jézushoz vezető utat hitvestársamnak; mint szülő gyermekeimnek; mint testvér testvéreimnek. Először is jó példámmal. (Ellenkező példa: Mily nagy a rossz példaadó felelőssége! Budapesten 1932-ben kivégeztek egy fiatal rablógyilkost. A siralomházban szüleit átkozta, mert nem szoktatták templomra, apja maga is ott lopott, ahol tudott és tőle szokott a lopásra.) Másodszor: szép szóval. (Példa: 10 éves gyermek az édesapja nevenapján szentáldozáshoz járul.

Megkéri édesapját és idősebb testvérét, jöjjenek ők is. Az apa látva ezt, maga is hozzájuk szegődik. Házasságkötése óta pedig nem járult a szentségekhez.) Harmadszor: ha szükség van reá, szigorral. (Szülő nem tűri gyermekének veszélyes barátkozásait. Elveszi a rossz könyvet.)

b) Kiáltó szó vagyok, *a társadalomban*. Életemmel mutatom, milyennek kell lennie az Istenhez törekvő léleknek. Szavazásnál irányadó a vallás érdeke. (Példa: Apponyi Albert gróf vallásossága nagy hatással volt ismerőseire.)

II. rész. A lelkiekkel nem törődő ember vagyok!

1. Sok ember akad, aki így dicséri önmagát: Nem lopok, nem csalog, nem bántok senkit sem; igazán becsületes ember vagyok. Ezeknek én azt mondom: hitvány semmittevő vagy. Igazában így van, belátja mindenki, aki csak egy kicsit gondolkozik. *Képzeltetek el egy embert, akinek veszedelmes seb van a kezén, s ezt könnyen meg lehetne gyógyítani, de ő nem törődik vele, hanem iparkodva végzi napi munkáját. Elpusztul és kenyérkereső nélkül marad a családja. Ilyen, akinek halálos bűn rágja a lelkét és nem szabadul tőle. A lelke tönkremegy. Képzeltetek el egy embert, akinek falujába érkezik a legnagyobb jótévője és ő leheveredik pihenni, majd meg mulatni megy, de jótévőjét nem keresi föl, hozzá nem szól. Ilyen az, aki Istennel nem törődik, templomba nem jár, nem imádkozik. Képzeltetek el egy katonát, akinek országát ellenség támadja meg és ő mégsem fog fegyvert. Ilyen, aki télenül nézi, miként támadják a szociáldemokraták Istent, a vallást, és egyetlen szava sincs ellenük.*

2. *Önmagad lelkiélete* nagyrészt tétlenség talán? Nem követsz el nagy bűnt — úgy véled — ha nem lopsz és nem gyilkolsz. A mulasztás is bűn ám! Gyón-tál és áldoztál husvétkor? Minden vasárnap hallgatsz szentmisét? Imádkozol? Segítesz tehetséged szerint a szegényen?

3. *A családod és a társadalom lelkiéletében is*

tétlen vagy talán? Ugy teszel, mint az egyszeri királynak bizalmasa? Zendülés tört ki abban az országban, de leverték. Utána a király bíró elé állította valamennyi bizalmasát. Azzal védekeztek: „Nem csináltam én semmit sem!” „Épp az a bűnöd — felelte a bíró — hogy amikor láttad a bajt, tétlen voltál!” Büntetést szabott ki reájuk. A katolikus apának, anyának, a katolikus férfinak a mai időkben nagy bűne, ha nem csinál semmit sem. A gyermeket vallásra kell nevelnie. Szavaztat a vallás érdekében kell leadnia. A jó sajtót pártolnia kell. Nem szabad túrnie, hogy környezetében a vörös világrombolás eszméi terjedjenek.

Nem hiszitek el, hogy mindez így van? *Ne nekem higgyetek, hanem Jézusnak*, aki így szólt: „Aki nincs velem, az ellenem van!” Meritek-e azt mondani, hogy Jézus hazudott?

III. rész. Isten útjainak szétrombolója vagyok?

1. Botoznivaló ember, aki tétlenül nézi, hogyan támadnak *ellenségei* a maga és övéi élete ellen; de ennél sokkal visszataszítóbb, ha valaki *maga* emel kezét saját élete ellen és maga gyilkolja le övét. Eszelősnek tartjuk azt, aki meg sem mozdul, ha csóvát vetnek a házára; de gonosznak hihetjük azt, aki maga gyújtja föl otthonát és földönfutóvá teszi övét. *Ugyanígy van a lelkiéletben is*. Hitvány ember, aki elmulasztja a jócselekedeteket és tunyán nézi, mint támadják mások a vallást; de még ennél is rútabb, ha valaki *lelkeket rombol* és a társadalmat *bomlasztja*, az Egyházat *támadja*.

2. *Gonosz, aki önlelkét sérti és megöli*. Márpedig ilyen pl. a) aki bűnös állapotban megmarad. (Vadházások, bűnös ismeretség fönntartása.) — b) aki rossz könyveket, ujságokat olvas. (Népszava, zsidó-liberális lapok. „Mondd meg, mit olvasol és megmondom, ki vagy!”)

3. *Gonosz, aki másnak lelkét rontja és megöli*. Szeresd felebarátodat! — követeli tőled Jézus; ő pedig úgy szereti, hogy megöli annak legdrágább és egyetlen kincsét. Aki más lelkében kárt tesz, arról azt mondjuk, hogy botrányt okoz. Jézus nyíltan megmondta: „Jaj a

botrányokozóknak!" (Példa: Egy anyát a férje ütlegett. Némán türt. A férfi erre odalépett a bölcsőhöz és gyermekén akarta kitölteni bosszúját. Az anya mint a furia, a férje torkának ugrott és úgy védte gyermekét. Jézus is eltúrta, hogy őt magát bántsák és keresztrefeszítsék, de lesujt, ha a vérével megváltott lelkeket tönkreteszi valaki. „Jaj a botrányokozóknak!” — mondotta.)

4. *Gonosz, aki bomlasztja a társadalmat és bántja az Egyházat.* Ami a növénynek a föld, hálnak a víz, madárnak a levegő, az az embernek a haza és az Egyház. Benne és belőle élünk, mint a növény a földből, hal a vízből. Aki bántja a földet, megmérgezi a vizet, gázzal telíti a levegőt, az az élet lehetőségét veszti el.

Ki végez ily bomlasztó munkát? — a) A szabadkőművesek (a forradalom, amely tönkretette Magyarországot, a páholyokból indult); — b) a zsidó-liberális sajtó. (Egyik zsidólap külön dicsekedett vele, hogy a forradalom előidézésében nagy szerepe volt.); — c) a szociáldemokrácia. (Hazátlan bitang-nak cimezi magát az elvtárs. Azt mondja, hogy a „vallás magánügy” és a zsidó valláson kívül minden hitet támad. Amikor uralmon voltak, mindenkinek adtak szavazati jogot, csak a bolondoknak és vallás szolgáinak nem.)

Ki bántja a társadalmat és az Egyházat? a) Aki a szabadkőművesekre és szociáldemokratákra adja a szavazatát. (Milyen más világ volna, ha 1918-ban a választók nem állottak volna Károlyi Mihály és társai mögé.) b) Aki megveszi, vagy olvassa a rossz ujságokat, könyveket. (Krajcárból lesz a pengő — igaz ez a rossz lapok vásárlóinál is.)

Befejezés:

Sokszor kérdezték már tőled: Ki vagy? Egyszer de egyetlenegyszer majd az *Úr Jézus is megkérdezi.* Amikor ítéletre eléje kerülsz. *Mit felelsz?* Azt, hogy Feléd törekvő lélek vagyok!? Azt, hogy semmittevő vagyok!? Azt hogy romboló gonosz vagyok!? *Tőled függ,* hogy mit válaszolsz! De úgy kell válaszolnod akkor, ahogyan most!

Advent IV. vasárnapjára!

"Tegyétek egyenessé az Úr ösvényeit!" (Szt. Lukács 3, 4.)

Bevezetés:

Üdvöztőnk egyik gyönyörű mondása: „Tűzet jöttem bocsátani a földre és mit akarok mást, mint hogy égjen!” Igen, azt akarja, hogy a *szivünkben*, lelkünkben égjen az *Isten szeretetének* tüze. Ezért jött el a földre és *el akar jutni mindenikünk szívéhez is*, hogy táplálja ott a tüzet.

Ha valaki *el akar jutni* bárhova, *utat* kell megtennie. Még az emberi *szívbe*, lélekbe is bizonyos *uton* lehet csak eljutni. A földi utak sokszor görbék, göröngyösek, gödrösek. Sokszor ilyenek a lélekhez vezető utak is.

Ker. Szent János, aki kortársai lelkét Jézus eljövételére készítette elő, azt követelte többek között, hogy *„tegyék egyenessé az Úr ösvényeit”* *Ugyancsak követeli* tőlünk is az Anyaszentegyház, amikor a mai evangéliumi szakaszt fölolvastatja. Krisztus különösen most az adventi szent időben akar bevonulni szívetekbe; de egyenes-e az odavezető út? Mert Jézus görbe *uton* nem jár.

Téma:

Arra akarom ma ráterelni figyelmeteket: *melyek azok a ferde, göröngyös utak, amelyek megakadályozzák, hogy Jézus eljusson szívetekbe és hogyan kell azokat egyenessé tennetek.*

Tárgyalás:**I. rész.**

Az első hibás út: **az Istentől való szándékos és tudatos eltérés útja.** Az országutak elágazásánál táblák vannak, amelyek mutatják, melyik út hova vezet. Mondjuk a budapesti út jobbra kanyarodik és a balra kanyarodó egészen máshova visz. Valaki Budapestre akar menni, látja és olvassa is a táblát, de a másik utra lép. Az ilyen botor és nem jut célhoz. Kifejteni: Az Istenhez vezető utat, — tehát azt az utat, amelyen Isten is hozzád jöhet — jelzi a *katholikus hit* és mondja az *Egyház*. Aki a hittől eltér és aki az Egyházzal szembehelyezkedik, az nem a helyes uton jár. Ilyenek:

a) *Aki elvet valamit a hitből.* Pl. ha valaki azt mondja, hogy minden vallás egyforma és jó. Lehetetlen állít. Egy kis gondolkozás és minden épeszű ember belátja. A zsidók azt mondják, hogy Jézus nem volt Isten, mi Istenünknek hisszük. Mi katolikusok azt valljuk, hogy a szentmise Jézus kereszttáldozatának megújítása; a protestánsok, hogy bálványimádás. Csak az egyik lehet igaz és helyes.

b) *Aki elvet valamit a parancsokból.* A parancsok azok az utak, amelyeken az Istenhez vezető tettek járnak. Nem juthat el a célhoz, aki ezer méteres utból az első százat, az ötödik százat, és a kilencedik százat akarja csak végig járni, de a többi nem. Épp így tesz, aki hajlandó Isten egyes parancsait megtenni, de nem valamennyit. Pl. azt mondja: én vallásos vagyok, de nem megyek minden vasárnap szentmisére és nem gyónok.

c) *Aki valamely hitellenes, vagy Egyházzellenes mozgalomhoz csatlakozik.* Vannak mozgalmak, amelyek a hittel ellenkeznek (pl. protestáns szekták, spiritizmus), mások az Egyházat támadják (szociáldemokrácia, zsidó-liberalizmus). Aki hozzájuk csatlakozik, úgy tesz, mintha valaki az országuton akarna járni és egyszersmind az

ellenséghez csatlakozik, aki az országutat bombákkal fölrobbantja, ekével fölszántja, tönkreteszi.

II. rész.

A második hibás út: **a szokásos bűn útja.** A vándor ha letér az országútról, hogy tiltott fa gyümölcsét élvezze és utána a második . . . tizedik . . . huszadik fát keresi föl, messzire eltéved és félő, hogy többé vissza sem talál az útra. Ilyen a szokásos bűnös. Állandó és ugyanazon bűnkeresésével görbévé válik útja, eltávozik messzire és igensokszor vissza sem tér a helyes irányba. (Példa: Lezüllött ember áll a vizsgálóbíró előtt. Fölgyújtotta az édesanyja kis viskóját, hogy a biztosítási díjat megkaparinthassa. Elmondja életét. Jómodú fűszerkereskedő volt, jó felesége és két szép gyermeke. Egyszer összeveszett feleségével és mérgében a korcsmába ment ebédelni. Itt iszákos társaságba tévedt. Kibékült otthon, de a társaság kedvéért gyakran fölkereste a korcsmát. Kártyázni kezdett. Az ivás és kártya mindennapi szükséglete lett. Üzletét elhanyagolta, tönkrement. Jött a nyomor, de az ivást és kártyát nem hagyta abba. Felesége súlyosan megbetegedett és kétségbeesésében meggyilkolta két gyermekét és önmagát. A kereskedő anyja nyakába szakadt. A kártyára pénz kellett. Fölgyújtotta a házat.)

Alkalmazás: Nézzetek lelketekbe! Ha nem is ily szörnyű szokásos bűn, de valamilyen mégis van benne. Káromkodás, megszólás, rágalmazás, igen gyakori. Térjetek vissza tőle az egyenes útra!

III. rész.

A harmadik hibás út: **az önámítás útja.** Kik járnak ezen? Hasonlattel mondom meg. Hallottam egy emberről; büszke volt arra, hogy a gyomra kitűnően működik. „Még a vasszőget is megemésztí!" — dicsekedett. Arra nem gondolt, hogy a szíve gyöngje. Hamarosan elpusztult. Egy másik pedig a jó és erőteljes

szívműködésére volt büszke és nem is hederített a gyomorhajára, amely idővel rákká fajult és elvitte. Mindkettő azzal ámitotta magát, hogy egészséges, mert egyik-másik szerve ép volt; arra nem gondolt, hogy több más fontos szerve is van rajtuk kívül az embernek és az egészség valamennyi épségében áll. *Vannak hasonlóak a lelki téren is.* Ezek tetszelegnek egyik-másik erényükben és nem veszik észre, hogy mellette száz komoly hibájuk van. *Amitják önmagukat,* hogy jók, holott fölötte gyarlók.

Vannak, akik jótékonykodnak. Ez szép. De azt hiszik, hogy ők már megvalósították életükben a szeretet erényét. Mellette megszólóak, rágalmazók, haragtartók. Ezek pedig mind a szeretet elleni bűnök. — Vannak, akik vallási gyakorlataikat elvégzik, de állapotbeli kötelességeiket nem. Azzal ámitják magukat, hogy jó katolikusok, pedig a katolikus ember tökéletességéhez a hivatás hűséges betöltése is hozzátartozik. (Példa: Egy asszony soha semminemű ájtatosságról sem hiányzott. Otthon félnap imádkozott. Az ebéd ritkán volt készen rendes időre és férjével napirenden volt emiatt a perpatvar. A lakás rendetlen, gyermekei neveletlenek voltak. Ismerősei „istenes Julcsa” néven csufolták és ő büszke volt reá. Váltig panaszkodott, hogy férje vallásossága miatt üldözi.)

Ez az önámítás különösen veszedelmes, mert *gőgössé, kevélyé* teszi könnyen az embert. Az ilyen nagyra van a maga néhány erényével és másokat könnyen lenéz. Az Údvözítő kifejezetten korholta az ilyeneket, amikor a farizeus és vámos példabeszédét mondotta. (Elmondani e példát.) Abba a lélekbe, amelynek útját a gőg keménysége kövezi ki, nem igen vonul be Jézus.

Befejezés.

Figyeljük meg, hogyan építik a mérnökök az utakat. Ha görbék lennének, mert sziklák állják el az egyenes útját, fölrobbantják a sziklákat. Ha mocsár az

akadály, lecsapolják és a nap kiszáritja. Ha a mi életünk útján a bűnök sziklái meredeznek és a vétkek mocsarai terjengenek, robbantsuk föl a sziklákat a bánat erejével és a vétkek mocsarának vizét csapoljuk le a gyónás szentségében. A gyújtó tűz a bűn szikláinak fölrobbantásához a szeretet lángja legyen, amely karácsony éjszakáján Jézus elsőt dobbanó Szívéből sugárzik felénk.

Advent bármely vasárnapjára.

Bevezetés.

Advent van. Annak az ó-szövetségi időnek emléke, amelyen keresztül az emberek *epedve várták* a Megváltót. „Harmatozzatok, égi magasok . . .”

A várakozás és epedés azonban minden kor *minden emberének* sajátja. Szent Ágoston jól jellemezte az emberi szívet, amikor azt írta a magáéről: „Nyugtalan az én szívem, míg meg nem nyugszik benned Istenem!”

Ma is mindenki jobb jövőt vár. Emberiség, ország, egyes. (Részletezni.)

Téma:

1. Az emberi léleknek erről a *várakozásáról* szólok ma hozzátok; 2. Főkép arról, hogy mikor *boldog* és mikor *boldogtalan* ez a várakozás; 3. és milyen a ti életek várakozása?

Tárgyalás:

I. rész.

Az ember szíve nyugtalan, vágyik a jövő után és mindig az újra készül. Így van ez minden életkorban.

a) A *gyermek* élete csupa előkészület. (Tanulás, begyakorlás) Csak mi felnőttek mondjuk őt boldognak, ő vágyik a felnőtt kora után. Hallgassuk meg a gyermeket, minden terve így kezdődik: „Ha majd nagy leszek . . .”

b) Az *ifju* folytatja ezt az előkészületet. Álláshoz iparkodik jutni és várja az előmenetelt. Várja, hogy otthont és családot alapíthasson.

c) A *meglett ember* előkészíti a jövőt gyermekei-

ben, eszméit küzdelmében. Ha boldog, várja hogy még boldogabb legyen; ha boldogtalan, küzd a boldogságért.

d) Az *öreg* nem nyugszik meg, mert várja a halált. Boldogan remél, vagy fél attól, ami a halál után következik.

A régi mondások: „Dum spiro, spero”: „Amig csak lélekzek, reménylek!” „Küzdelem az ember élete a földön.” stb. mind ezt az ősi tapasztalatot fejezik ki.

II. rész.

Az ember élete tehát várakozás a jövőre. Epekedés a boldogabbnak remélt jövő után. Az élet a lélek adventi ideje.

Ez a várakozás és epekedés *kétféle* lehet: 1. vagy olyan, mint a *sebet enyhítő* gyógyír; 2. vagy olyan, mint a sebet kimaró, örült *fájdalmakat okozó* sav.

1. Olyan lehet ez a várakozás, mint az *enyhítő* gyógyír. De csak *annak*, aki hisz.

a) Aki hisz, az tudja, hogy a világot *Isten* kormányozza. Tudja, hogy minden az Ő tudtával történik és ahogy történik, úgy a legjobb. (Példa: Egy híres és nagy tetekkel ékeskedő püspök mondta öregkorában: „Életemben majdnem minden másképp történt, mint ahogy vártam és mást értem el, mint amit vártam. Sok állásom volt, de egyetlen egyet sem akartam közülök, mindig más állásban szerettem volna dolgozni, mint amit kaptam. Soha emiatt nem szomorkodtam. Tudtam, hogy Isten rendelése. Jobban is sikerült minden így, mint ha vágyaim pontosan teljesültek volna.” Ellenkező példa: Egy édes anya egyetlen katonafia eltűnt a világháboruban. Halálhírért hozták. Az anya vigasztalhatatlan volt, egyre azt hangoztatta, hogy az Isten kegyetlen, mert ily csapást mért rá. A halálhír téves volt, két évi távollét után előkerült a fiú. Nem volt benne köszönet. Dologtalan, hitvány lesz belőle, anyját kifosztotta vagyonából, most börtönben ül csalásai miatt, anyja pedig koldus. Nem jobb lett volna, ha a háboruban valóban hősi halált halt volna az a fiú?)

b) Aki hisz, az tudja, hogy *szerencsétlenség csak próba* és Isten megfizet majd, ha máshol nem, odaát — ha türünk. *E jutalom várása megnyugvást és erőt ad.* (Pélða: Egy asszony elvesztette férjét; azzal vigasztalódott: odaát találkozzunk! Legényfia a cséplőgépnél elvesztette a balkezét; azzal biztatta: majd odaát nem lesz fiam béna! Ő maga gyógyíthatatlan beteg lett; türt és mindig derült volt, mert hitt abban, hogy odaát nem lesz már semmi baja.)

2. Vannak azonban olyanok is, akiknek szenvedéseit *nem enyhíti* a jobb jövőbe vetett hit, hanem ellenkezőleg *súlyosbítja*. A jövőregondolás életükben olyan, mintha maró savat öntenek a sebre.

a) Azok vannak így, akik *nem hisznek*. Ezek vagy pusztán csupán a fájdalmat érzik és úgy látják, hogy az céltalan. Ezekből lesznek az ifjú öngyilkosok, akik botorul így gondolkodnak: „Miért szenvedjek, mikor úgýis vége lehet mindennek!” Ilyeneknek a szerencsétlenség és a halál — amelyek pedig e földön mindenkit meglátogatnak szeretteiben — rettentő csapás. (Pélða: Egy fiatal festő külföldi útján gyönyörű miniatűr festményt készített egy elefántcsontlapra menyasszonya számára. Választotta meghalt. E hirre a festő összestóri a remekművet. „Minek a kép, ha nincs kinek adni!” Barátja korholja: „Vidd magaddal a temetésre és tedd a szíve fölé a koporsóba.” Keserű válasz reá: „Én az életnek festettem és nem a férgeknek! Kifejteni: Akiben kihalt a hit, abban nincs értelme az életnek.)

b) Olyanok is szenvednek és nem enyhíti őket a remény *akik hisznek, de bűnös életet élnek*. A bűn gyönyörét sem tudják élvezni, mert ott ijeszti őket a pokol gondolata. (Magyarázó pélða: Olyan a lelki helyzetük, mint azé a rabé, akit halálraítéltek, feleségét és fiát pedig, mint bűntársait hosszú fogságra. Kegyelmi kérvényét elutasították, de kivégezni nem lehetett, mert hirtelen valami nagy betegsége keletkezett. A börtön kórházába vitték és bebocsájtották hozzá övéit is. Ugyanakkor adta tudtára az orvos,

hogy túl van a veszélyen, meggyógyul. Nem volt ez öröm számára, sem az övéivel való együttléssel. Főlkialtott: „Vigyetek mihamarabb a vesztőhelyre, mert megőrjít a várakozás és a tudat, hogy mi vár reám!” Applicetur. — Még a szentek is félték az ítélettől: Szent Jeromos, aki pedig szigorú és önmegtagadó életet élt, panaszkodik: Néha, amikor jól érzem is magam, „az ítélet harsonáit vélem hallani és összeremegek!”)

III. rész. Milyen a ti életek?

1. *Várakozás és epekedés* a jobb jövő után az bizonyos. Úgy vagytok, mint a beteg, aki biztatja magát a holnapi nappal és minden új orvosságra fölcillan a szeme, hogy majd ez segít.

2. Ámde a jobb jövő várása *enyhülés-e*? Bíztok-e az Istenben? (1919-ben az egyik német fejedelem elveszítette trónját. „Nem tudom, miért engedte meg Isten. Majd megtudom odaát. Nyugodt vagyok.”)

3. Talán boldogtalanok vagytok és nem tudtok remélni, *mert szívetekből kihalt a hit*? Avagy hisztek, de minden boldogító reményeteket *megzavarja a bűn lelkiismeretfurdalása*? (E kettőt egybefoglaljuk.) Ezen lehet segíteni! Jézus hatalmat adott apostolainak és ezek utódainak, hogy segítsenek rajta: „Ákiknek megbocsátjátok bűneiket...” Ott a gyónás. Most az adventi idő hangulata különösen alkalmas erre. (Egy szent mondása: „Gyónás nélkül pokol lenne az élet!”) Hangsúlyozni a szeretetet, amellyel Jézus a bűnbánó bűnöst várja.

Befejezés:

Tengeren hajótörés. Néhány utas napokon át hányódik a mentőcsónakban. A szomjuság gyötri őket, mert nem vittek ivóvizet és a tenger vize ivásra alkalmatlan. Félholtan talál rájuk egy hajó. „Hát miért nem ittatok?” „Mit ittunk volna? A tenger vize élvezhetetlen!” A hajósok kihajolnak a csónakból és merítenek számukra. Kitünő folyóvíz. Napok óta az óriási Amazon

folyó torkolatánál hányódtak, amely édez vizével a tengerbe ömlik és ők betegen, nem vették észre sem a partokat, sem eszökbe nem jutott, hogy megköstolják a vizet.

A bünös ember vergődik, pedig int feléje az Isten szeretetének partja és csak le kellene hajolnia, hogy a bünbocsánat vizével enyhítse szomját. Talán ti is ilyenek vagytok . . .

Karácsony nyolcada alatti vasárnapra.

Bevezetés:

Délafrikában, a búrok földjén száz évvel ezelőtt csak szerény földmivesek laktak. Egyik a birtoka sziklás helyén fölvelt egy nagyobb kavicsot. Hazavitte és levélnehezéknek használta. Felesége elvette és a varrásnál használta nehezéknek. Kis fia kezébe került, aki egy hétig gurigázott vele. Arrajárt egy ékszerkereskedő és egynehány fillérért megvette. Fölismerte, hogy gyémánt. Kicsiszoltatta és 4.000 fontért (80.000 Pengő) eladta; aki ettől megvette 20.000 fontért (200.000 Pengő) adta tovább. Ma egy millió pengőt is megadnának érte.

Leírni, hogyan mennek a templomba Szűz Mária és Szent József. Anyja karján a kis Jézus. A gyermek néz, mosolyog. Mily sokan látják őket: egyszerű embereknek nézik és a gyermeket egynek a sok közül. Csak Simeon és Anna ismerték föl, hogy ki ő? Mint az a bur, amint nem ismerte föl a kavicsnak látszó gyémántot, úgy az emberek sem ismerték fel a gyermek külseje alatt Jézust.

Ma is megismétlődik ez a történet. Jézus rejtett alakban itt van közöttünk és sokan nem ismerik föl és nem törődnek vele.

Téma:

Ma arról szólok hozzátok, hogy: 1. *Hol van* ma Jézus közöttünk? — 2. *Kik nem ismerik föl* és kik nem törődnek vele? — 3. *Mi pedig ismerjük föl* és törődünk vele!

Tárgyalás:

I. rész. Hol van ma Jézus közöttünk?

1. Isten öröktől fogva elhatározta, hogy a második isteni Személy a földre jő. *Milyen alakot választott? Nézzetek a betlehemi Kisdedre, akit Anyja karján visz a jeruzsálemi templomba. Nem hatalmas, riasztó alak, mint ahogyan a zsidóknak a Sinai-hegynél jelent meg az Úr. (Részletezés.) Nem szemkápráztató, mint ahogy Mózással beszélt a csipkebokorból, úgyhogy a pátriárka kénytelen volt eltakarni szemét. Egyszerű gyermek. Ki ne szeretné az ilyen? Csillogó szemeit. Rőpködő két karját. Gügyögő ajkát.*

2. Jézus ugyancsak *elhatározta*, hogy örökké a földön, az *emberek közt marad*. „Gyönyörűségem az emberek fiai közt lenni!” — mondotta. És vajjon mint valósította meg ezt a szándékát?

a) Megtehetette volna, hogy emberi alakjában örökre e földön marad. Ámde akkor mennyi nehézség támadt volna ezzel. Az emberek közül sokan csak embernek állították volna. Ha meg állandóan csodákat téve maradt volna közöttünk, akkor micsoda érdem lett volna hinni Őbenne? Azután meg csak azokkal lehetett volna együtt, akik a közelében tartózkodtak volna. Jézus nem ezt a módot választotta.

b) Megtehetette volna, hogy csak lelkileg, vagy jelképesen marad közöttünk. Úgy mint az a király, aki azt mondotta alattvalóinak: „Lélekben veletek vagyok sokszor. Valahányszor a napra néztek, gondoljátok meg, hogy én is ugyanoda nézek és tekintetünk találkozik. Este pedig tekintsetek föl a csillagos égre, én is föltekintek és a csillagok összekapcsolnak bennünket!” Jézus ezt a módot sem választotta. Többet akart.

3. Jézus az *Oltáriszentséget választotta földi tartózkodásának külső alakjául*. a) Tehette és b) bölcsen tette.

a) *Tehette*. Jézus Isten volt, tehát mindenható. Külső megjelenésében őt nem köthetik a világ rendes törvényei. Amint Isten, amikor jelenlétét éreztetni

akarta a zsidó néppel a pusztában, a tüzes felhőt választotta hatalmának bizonyító megnyilatkozásául, éppúgy Jézus is *egy földi tárgynak külszínét választotta* és annak leple alatt akart itt köztünk élni. Néki úgy tetszett, hogy e földi külső szín: *a kenyér* legyen. Megtehetette, mert mindenható és korlátlan Isten.

b) *Bölcsen is cselekedett*, amikor a kenyeret választotta. E földi külső szín *közönséges dolog*: a koldusnak épúgy eledele, mint a királynak. Beszerzéséhez nem kell nagy vagyon. Mindenhol található: a Jeges-tenger eszkimóinál épúgy, mint a magyar Alföld rónáin és a Tüzföld indiánusainál.

Hol van ma Jézus? Rámutatok a tabernákulumra.

II. rész. Kik nem ismerik jól és kik nem törődnek vele?

1. *Nem ismerik el* az Oltáriszentséget: a pogányok, a zsidók és a protestánsok.

A *pogányok és zsidók* Jézust sem ismerik el, világos, hogy az Oltáriszentséget sem ismerhetik el. A *protestánsok* közül a kálvinisták azt vallják, hogy az úrvacsorai kenyér csak *jelképe* Jézusnak. A lutheránusok szerint az úrvacsorai kenyér vételekor Jézus kegyelmével jön az emberhez. E különböző vélekedéseket érdekes módon szemléltette egy festő. Egysorba rajzolta a következő alakokat: egy zsidó rabbit és azt írta alá: „Ez nem az én testem.” Mellé Kalvin Jánost és e szavakat: „Ez jelképezi az én testemet.” Harmadiknak Luthert e mondással: „E körül valahol van az én testem.” Végül odarajzolta Krisztust szentírási mondatával: „Ez az én testem.” Mikor készen volt, megkérdezte: Vajjon kinek van igaza? Én is megkérdem tőled: kinek hiszel? A rabbinak, Kalvinnak, Luthernek, vagy Krisztusnak?

2. Vannak, akik hiszik Jézus jelenlétét az Oltáriszentségben, *de nem törődnek vele*. (Példa: Egy intelligens japán járt Európában. Megnézett egy kath. templomot. Vezetője elmagyarázta, hogy ki van hitünk szerint a tabernákulumban. A japán: „De önök ezt

nem hiszik úgy-e? Ha az én népem ezt hinné, napon-ta eljönne mindenikünk a tabernákulum elé, ezerszer is ide küldenénk gondolatainkat.") A megfigyelés úgy mutatja, hogy nem sokat törődtek Ővele. Hányan bejönnek a templomba és egyes szentek szobra előtt imádkoznak (ami helyes is!), de eszükbe nem jut, hogy a Szentek Szentje személyesen van itt! Elmentek a templom előtt, de eszetekbe nem jut bejönni és üdvözölni Őt. Bajban vagytok, a szomszédoknak panaszkodtok, de nem jöttök kihallgatásra Óhoz.

III. rész. Mi pedig ismerjük föl és törődjünk vele!

1. *Ismerjük föl*, hogy itt az ő teste-vére, ahol pedig a test és vér van, ott az egész lény. Híteteket nem féltém, sőt *tudom, hogy megvan*. (Ha — mint itt — a bizonyításra részletesen nem térünk ki, akkor hangsúlyoznunk kell, hogy hallgatóink hisznek és eszükben sincs kételkedni.) Jézus mondotta, hogy *ez* — tehát ez a kenyér — az ő teste! Ő parancsolta, hogy *ezt* — tehát a kenyérnek átváltoztatását — cselekedjék papjai az Ő emlékezetére. Hogy mennyire *szószert* értette Jézus e mondását, egy híres tudós külön tanulmányozta és ki is mutatta. Bickellnek hívták e tudóst, a keleti nyelveknek volt tanára a múlt század második felében az innsbrucki egyetemen. Éveket töltött keleten, hogy a kald nyelvet tanulmányozza, — amelyen Jézus beszélt. Azt vizsgálta, hogy a szentírás e kifejezése: „Ez az én testem” átvitt értelemben vehető-e? Az eredmény tagadó volt. És e tudós, aki előbb hitében ingadozott, ettől kezdve végső lehelletéig a hívő példaképe lett. *Erősödjék* ennek hallatára hitek!

2. Ha hisszük, hogy itt van Jézus, *törődjünk is Vele*. Emlékezzetek a japán tudós mondására, melyről előbb tettem említést (Rekapitulálni.) Tehát:

a) *Több tiszteletet és imádat!* A templomban Ő a központ, Ő legyen ájtatosságtok központja is. Sok jámbor léleknek szokása, hogy amikor bejön a temp-

lomba, letérdel és a tabernákulumra nézve imádja Jézust. Elmenet ugyanúgy tesz. (A térdhajtás magyarázata és tudatos végzésének ajánlása.)

b) *Több szeretetet!* A Jézus iránt való szeretet ott van a szívetekben, de mutassátok is ki. Hogyan? Ahogyan az agg *Simeon* a mai evang. szakasz szerint mutatta. Karjaiba vette Jézust. Ti vegyétek szívetekbe a *szentáldozásban*. *Simeon* egy egész életen át vágyott és készült arra az egyetlen percre és mily boldog volt, hogy megérte. Te nem vágyol Jézus birására, holott gyakran lehet benne részed. Buzdítás a *havi* *szentáldozásra*.

Befejezés:

A betlehemi jászol. Angyalok hívják a pásztorokat és ezek elmennek imádni a Kisdedet. Bizonyosan karjukba is vették. A pásztorok *elmondják* Betlehem lakóinak is, hogy mi történt és mit láttak. Nem csodálkoztok rajta, hogy *ezek* nem keresték föl a Kis Jézust? Ha ti ott lettetek volna, ott töltöttétek volna az egész napot a betlehemi istállóban.

Nézzetek a *tabernákulumra*: a betlehemi istállóhoz hasonlóan szent hely az. *Jézus van ott* — szerényen, visszahúzódva a szentostya színe alatt. Tudjátok és hiszitek! Ne cselekedjetez hát úgy, mint Betlehem lakói, hanem imádjátok, szeressétek és vegyétek szívetekbe!

Ujév nyolcadába eső vasárnapra.¹

„ . . . meghaltak, kik a Gyermekek életére törtek.” (Szt. Máté 2, 20.)

Bevezetés:

Rómában, a Szent Péter templom előtt egy 25 méter magas 3.300 métermázsas súlyú karcsú kőoszlop áll. Ez a kő már sok mindent megért. Krisztus előtt ezer és sokszáz esztendővel készítette Egyiptomban talán épp az a fáraó, aki az igaz Isten népét üldözte. Caligula hozatta Rómába 39-ben és később Nero cirkusában állították föl és tövében folyt el a keresztény martírok vére. Több száz évvel ezelőtt azt vésették rá: „Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat.” (Kr. győz, parancsol és uralkodik.)

Ez az oszlop majdnem 1900 év óta, mióta Rómában áll, sok mindent látott. *Látta valóra válni* újra és újra a mai ev. szakasz szavait: „meghaltak, kik a gyermekek életére törtek.” Látta a támadásokat, melyek Jézus és Egyház ellen irányultak és látta, hogy miként marad győztes fölöttük Krisztus és mily súlyosan semmisülnek meg ellenségei. E támadások összedőltek, a támadók tönkrementek, mert aki ellen támadtak, Isten volt, és mert alkotása, amely ellen törtek, az Isten egyháza.

Téma:

Nézzük néhány példában, hogyan mentek tönkre
a) *Jézus ellenségei* és b) hogyan pusztultak el az *Egyház támadói*? c) Lássuk a tényekből Krisztus akaratát!

¹ Azokra az évekre, amikor nem esik rá Jézus nevenapja.

Tárgyalás:

I. rész. Jézus ellenségeinek pusztulása.

1. *Elpusztult Heródes.* Amikor a Messiás születéséről hallott, elhatározta, hogy megöleti, nehogy hatalomra jusson és elvegye tőle a királyságot. Leölette Betlehem és környékének valamennyi két évnél fiatalabb gyermekét. 70 éves volt és rémes betegség támadta meg. Testét sebek borították, végtagjai lerohadtak, bűzlött, úgyhogy minden ápolója megszökött és király létére néha félnapig fetrengett ápolatlanul magára hagyottan. Örjítő kínjai voltak. Még halála napjára is gyilkosságot tervezett: előkelőségeket hivatott össze és meghagyta, hogy gyilkolják le őket, ha ő meghal. Legálább így sírjanak sokan halálakor. Örült tervét nem hajtották végre. Meghalt, elhagyatva.

2. *Elpusztult Júdas.* Kapzsi lelke úgy szerette a pénzt, hogy 30 ezüstért elárulta jószágos Mesterét. Amikor látta messziről, keresztrefeszítve, többé nem birt nyugodni. Éjjel, nappal előtte volt a képe Jézusnak, akit ártatlanul a keresztre juttatott. Besurrant a papokhoz, odavágta nekik a pénzt és megvallotta, hogy „igaz” volt akit elárult. Ez sem nyugtatta meg. Fölakasztotta magát, leszakadt és fölrepedt, béle kifordult.

3. *Elpusztult Kaifás.* Ő volt a főpap, aki Jézus ellen az üldözést vezette. Később letették állásáról. Nyomorba jutott és öngyilkos lett.

4. *Elpusztult Pilátus.* Tudta, hogy Jézus ártatlan, de nem volt bátorsága, hogy megmentse. Félt, hogy a zsidók áskálódni fognak ellene és inkább halálra adta az igazat. Elvesztette a császár kegyét, letették a helytartóságról. Később Spanyolországba száműzték. Itt öngyilkos lett.

5. *Elpusztultak a Jézus vérét követelő zsidók.* Ők kiáltották Pilátus előtt: „Vére legyen rajtunk és fiainkon.” Sokan éltek még közülök, amikor 70-ben Titus ostrom alá fogta Jeruzsálemet. Pestis tört ki és a hullákat már nem győzték temetni, hanem a várfalakról lehajigálták. Ezerszámba haltak éhen. (Egyik

anyát rajtakapták a rómaiak, amint 2 éves gyermekét megsütötte.) akik a városból kiszöktek, azokat a rómaiak elfogták és keresztrefeszítették. Nem találtak már a kereszthez elég fát és ezért a keresztet mindkét oldalára szegeztek egy-egy zsidót. Akik életbenmaradtak, azokat elhurcolták és eladták rabszolgáknak.

A mennyei Atya megbüntette azokat, akik Fia ellen törtek!

II. rész. Az Egyház ellenségeinek pusztulása.

Jézus világosan megjövendölte, hogy amint Őt üldözték, úgy tanítványait, híveit is üldözni fogják. Jövendölése valóra vált, mert Egyházát 19 évszázad alatt szünet nélkül üldözték ellenségei. Az Egyház azonban meg sem ingott, míg ellenségei mind csúfosan elpusztultak. A sok közül főlemlíték néhányat:

1. *Nero*. Ezerszámmra gyilkoltatja a keresztényeket. Néro fákllyái. Szent Péter és Pál vértanúsága. Föllázadnak ellene 68-ban. Mindenki elhagyja. Egyik rabszolgája kést ad kezébe, hogy öngyilkos legyen. Nincs bátorsága. Erre a szolga meglöki kezét és a kés torkába szalad.

2. *Julianus Apostata*. Római császár volt. Kereszténynek nevelték, de elhagyta hitét és üldözte az Egyházat. Elvette a templomokat, a hivatalokból kizárta a keresztényeket, iskolát nem volt szabad tartaniok. Nem gyilkoltatott, de annál hatásosabb volt ez a vértelen üldözés. A kereszténység azonban csodálatosan még jobban terjedt. Juliánus a perzsák ellen hadat viselt. Egy nyíl átlőtte mellét. A kifolyó vért fölfogta markába és az ég felé szórta így hörögve: „Győztél Galileai!” azaz: „Legyőztél Krisztus!”

3. *Robespierre*. A francia forradalom egyik főembere. A francia országgyűlés kimondja, hogy nincs Isten; egy hirhedt feslettéletű színésznőt, mint az ész istennőjét diadalmenetben viszik Páris első templomába, ott félméztelenen az oltárra ültetik és tömjéneznek neki. Robespierre ennek az „ész vallásának” helyébe

tette a „Legfőbb lény” általa csinált vallását. A forradalmárok azonban vele sem voltak megelégedve és 1794-ben lefejeztették.

4. II. József. A pápát támadta. A szerzetes-rendeket fölőszlatta és vagyonukat elvette. Megnyirbálta az Egyház szabadságát. Lelke meghasonlott, mert semmi sem sikerült neki és halálos ágyán minden rendeletét bűnbánóan visszavonta.

5. Nagy Napoleon. El akarta foglalni az egész világot és nem akarta tűrni, hogy az Egyháznak hatalma legyen rajta kívül is. A 80 éves VI Piusz pápát, mivel nem engedelmeskedik neki egyik tábornokával elfogatja, újjáról még a gyűrűt is lehuzatja és egy kocsiban fogságba hurcolja. A pápa az uton Velencében meghalt. Később VII. Piuszt is elfogatja és fogságban tartja. Amikor a pápa kiátkozza, nevet: „Azt hiszi, hogy erre kiesik katonáim kezéből a fegyver?” Az orosz hadjáratban kiesett. Napoleon fogoly, Szent Ilona szigetén Jézus nagyságáról elmélkedik és bűnbánóan halt meg 1825. máj 5-én.

6. Voltaire. Francia tudós, a XVIII. század vallás-ellenes irodalmának vezére. Annyira gyűlölte az Egyházat, hogy ha róla hallott, mindig így kiáltott föl: „Ecrasez l' infâme!” „Tiporjátok el a gyalázatost!” jelszó lett. 1762-ben levelet írt: „Még husz év és nyugalomba mehet az Isten!” Husz év múlva 1782-ben tüdővérzés támadja meg. Sirva könyörög az orvosnak, hogy mentse meg. Hol Krisztushoz imádkozik hol átkozza. Gyónni akar, de barátai nem engednek hozzá papot. Látomásai vannak: látja a poklot megnyilni. Egy vérömlés és vége.

Az Egyház története is azt mutatja, hogy „meghaltak akik a gyermek élete ellen törtek!” Christus vincit!

III. rész. Krisztus nemcsak győz, hanem parancsol is!

A római obelisk fölírása: Christus vincit! Láttuk, hogy igaz. De ugyanott áll írva: Christus regnat, Christus imperat! Kr. kormányoz, *parancsol*, uralkodik!

Oly világos ez: Krisztus győz, mert Isten. Krisztus

parancsol, törvényeket ír elő, mert Isten. Ebből pedig az következik, hogy *a törvényeket meg kell tartani és Ő e törvények megtartását számon fogja kérni!*

Törvényeiből ma egyet említek föl csak előttetek: „*Aki pedig az Egyházra nem hallgat, legyen nekem mint a pogány és a vámos!*” Isten szava: kötelességünk elfogadni az Egyház *tanítását*. Könnyű, mert magasztos! Kötelességünk *törvényeit* követni. Okos dolog, mert javunkat akarja! Kötelességünk az Egyházat *szeretni*. Szívtelenség lenne az ellenkező, hiszen az Egyház is szeret minket.

Befejezés:

Ősi szokás, hogy a római zarándokok megállnak annak az obeliszknek tövében és elkezdik mondani a Hiszekegyet és ennek megvallása közben vonulnak be a Szent Péter templomba.

Mi ma láttuk, hogy Krisztus valóraváltotta életében és Egyháza 19 évszázados történelmében az obeliszk fölírását: Christus vincit! Azzal a gondolattal távozzunk innét a jövő életünkbe: Hiszek tebenned Krisztus és követlek téged, mert te vagy a győzelmes Isten!

Vízkereszt után I. vasárnapra.

A vasárnapi evang. szakasz.

Bevezetés:

A nagy gyémántokat nemcsak az anyaguk teszi értékké. Fontos ugyanis a csiszolásuk is. Mentől több lapot csiszolnak ki rajtuk, annál becsesebbek. Miért? Mert valahányszor más és más csiszolt lapjukat tartjuk a fény felé, más és más fényezetben csilognak.

Ez a mai evangéliumi szakasz is ilyen sokoldalú drágakő. Fordíthatom úgy, hogy a Szent Család vallásos élete csillog belőle elő; nézhetem a templombajárás szép példáját benne; felémsugárzik belőle Jézus isteni öntudata; épülésre szolgálhat az Üdvözítő engedelmességének hangsúlyozása és sok más és más.

Téma:

A sok lehetséges tanulság közül ezt választom: *figyeljük meg ebben az egy esetben is, hogyan végzi Szűz Mária gyermeknevelő szent kötelességét?* Apák és anyák egyaránt tanulhatnak tőle.

Tárgyalás:

1. *Szűz Mária Jézust a templomba vezeti.* A nevelés első lépése, hogy maga az édesanya ismertesse meg Istennel gyermekét és ő maga tanítsa meg az imákra. Az anya szava mélyebbre tudja ültetni a vallásosság magját. (Példa: Egy francia politikus istentagadóvá lett, de halálos ágyán megért. Ekkor mondta el: Egy időben nem hittem. De azért minden este elmondtam azt a kis imát, amelyre gyermekkoromban anyám tanított s amelyet esténként velem együtt elmondott. Anyám

emlékéért tettem. Talán ennek köszönhetem, hogy most visszanyertem a hitemet és a lelkemet.”)

2. *Szűz Mária nem küldi Jézust magányosan, hanem maga vezeti:* A szóbeli tanítás csak úgy hatásos, ha a szülő életének példája követi. A szó elrepül, a példa emléke vonz. Jézus szava: „aki megbotránkoztat egyet a kisdedek közül, jobb lett volna, ha malomkő . . .” (Példa: Szent Ágoston öregségében is visszaemlékezik, mily kitartással imádkozott őérette anyja: Szt. Monika. Ebből tanulta meg az állhatatosságot és hogy ne csüggedjen, ha valami nem teljesedik mindjárt — hiszen az ő megtérése is meddig késlekedett. — Ellenkező példa: Gyermek eltagadta, hogy rosszul felelt. Hazugságáért kikap. Ugyanaznap utazik vele az anyja. Gyermekjegyet vált, hogy olcsóbb legyen. Kalauz kérdi, hány éves? Anya: még nincs 7. Gyermek: „Ugye ha nagy leszek, nekem is szabad lesz majd hazudni?”)

3. *Szent József is velük megy.* A nevelés közös munkája a két szülőnek; egyöntetű legyen. Két felé húzásban szétszakad a gyermek lelke. Ne gondolja a gyermek, a vallás csak nőnek való. (Példák: György szász trónörökös, aki mint őrnagy harcolta végig a világháborút és most jezsuita páter, atyjának a szász királynak halála után (1932) leírta atyjára vonatkozó visszaemlékezéseit (a Würzburgi Sonntagsblatt-ban). Nagyon hatott reá, amikor naponta szentségimádást végzett atyja; vasárnap mindig együtt mentek szentmisére; szombaton délután rendszeren gyónt és odaállott a kir. palota nyilvános kápolnájában a többi gyónó közé. — Ellenkező példa: Fiú anyjával együtt szokott szentmisét hallgatni vasárnap. Apja nem. Megkérdi: Ugye, ha nagy leszek, akkor vasárnap nekem sem kell templomba mennem, mint apámnak?)

4. *Szűz Mária engedelmességre neveli Jézust.* A jeruzsálemi templomlátogatás a felnőttekre törvény volt, megtartása nehéz engedelenség. Az engedelenség a nevelés alapkövetelménye. Tanulja meg a gyermek, hogy ne az ő akarta teljessédjék; ezzel a boldogság kulcsát szerzi meg, mert az élet csupa alárendelt-

ség. Követeljük meg, hogy kövesse szülei szavát, tanítója intelmét, hazája törvényeit, Egyházunk és az Isten parancsait. (Példák: Szent Blanka így neveli Isten iránt való engedelmességre a fiát: „Szeretlek, de inkább halva lássalak, minthogy bünt kövess el! Tudjátok ki és mi lett a fiából? IX. Szent Lajos, Franciaország egyik legnagyobb királya. — 1927-ben Mexikóban elfognak az egyházüldözők egy gyereket. Arra akarják kényszeríteni, hogy mondja: El Krisztussal! Nem teszi. Kocsi saroglyájához kötik és meghurcolják. Félig halott. Nem teszi. Ekkor ér oda az anyja. Szíve vérzik, de amikor hallja, hogy a hit megtagadását kívánják fiától, odarohan hozzá: Ha megölnek is, el ne hagyj Krisztust! A gyermek fölkiált: Éljen Jézus! és meghal.)

5. *Szűz Mária az elveszett Jézust megkeresi.* A nevelőnek vigyázni kell, hogy a gyermek lelke el ne vesszen és ha elveszett, vissza kell hoznia. Utána kell nézni a gyermeknek: mit tesz, kivel barátkozik, hova jár, mit olvas? Ha látja, hogy baj van, cselekedni kell. Ha a gyermek teste beteg, mi mindent megtesz a szülő: és ha a lelke? (Példák: Budapesten 1932-ben diákok között kommunista szervezkedést leplezték le. Az egyik VII. gimnazista fiú volt. Letartóztatták. Gazdag és kommunistaellenes szülei: „Semmit sem tudtunk róla!” És a fiú szobájában valóságos kommunista könyvtárt találtak. A másik érettségiző leány volt. Szülei: „Nem is sejtettük!” És a leány naponta az agitációs iskolába járt, otthon azt mondta, sportolni megy.)

6. *Szűz Mária szemrehányásokat tesz Jézusnak.* Számon kell kérni a gyermek cselekedeteit és ha kell büntetni se vonakodjatok. Szentírás: Aki szereti gyermekét, megveri azt.”

7. *Jézust Szent Anyja hazaviszi és otthon „növekedik bölcseségben, korban és kedvességben Istennél és az embereknel.”* A gyermeknevelés talaja a család, az otthon. Isten rendelte így, ezért is alapította a családot és követeli a házasság felbonthatatlanságát. Az otthon szeretetére kell nevelni a gyermeket. (Nem engedni csavarogni! Ne neveljétek külső szórakozásra.)

De olyan-e az otthonod, hogy nevelésre alkalmas?
(Példa: Egy tönkrement ifjú panaszkodik: Nekem nem volt boldog otthonom. Szüleim reggel veszekedéssel kezdték a napot és este azzal fejezték be. Ők is örültek én is ha nem voltam közöttük.)

Befejezés:

A szobrászt művésznek nevezik, mert az anyagot az ember alakjára formálja. A legnagyobb művész az a szülő, aki a gyermek lelkét Isten akarata szerint valóvá alakítja. Jutalma a szülői szeretetért a gyermeki szeretet és az él még akkor is, ha az ő sírja már besüppedt. A költő (Gyulai Pál) is így mondja:

Ó! a sír sok mindent elfed!
Bút, örömet, fényt, szerelmet;
De ki gyermekét szerette,
Gondját sír el nem temette.

Vízkereszt után II. vasárnapra.

Az evangéliumi szakasz.

Bevezetés:

Jákob álma: létra, tetején Isten, le-föl angyalok. Oltárt emelt azon a helyen, mert *szentnek* tartotta, hisz, legalább álmában, ott jelent meg az Úr. — Jeruzsálemben a Mennybemenetel templomában a kőben látszik Jézus lábanyoma. Rómában a Quo vadis kápolnában szintén ott a kőben az Úr lábanyoma. Még a természet is *szentnek tartja a helyet, ahol Jézus megjelent.*

Ne csak az ily helyet tartsuk szentnek. Sokszorosan megbecsülendő az az esemény, amelyet Jézus jelenlétével megtisztelt.

Első csodáját írja le a mai ev. szakasz. Vajjon milyen eseményt választott hozzá? *Egy házasságkötést.* Kimutatta ezzel, mily nagyra becsüli a házasságot.

Téma:

Ma a házasságról szólok hozzátok; és pedig elmondom: 1. *Mit tartott Jézus* a házasság felől és 2. *mit tartsunk mi* felőle?

Tárgyalás:

I. rész. Mit tanított Jézus a házasságról?

1. Amikor Magyarországra behozták a polgári házasságot, az egyik liberális képviselő nagy igyekezettel bizonyította választóinak, hogy milyen jó az. Az egyik öreg magyar közbeszólt: „Azt csak maga mondja!” képviselő: „Amit maga gondol, azt meg a papok mondják!” Az öreg: s ők csak azt mondják, amit a Jézus

mondott!" Helyes felelet volt. Az a fontos, *mit mondott Jézus a házasságról?*

Ezt tartalmazza Szent Máté evangéliuma (19, 3—8): „Hozzá (Jézushoz) járulának pedig a farizeusok . . . mondván: Szabad-e az embernek feleségét elbocsátani akármi okból? Ő meg felelvén mondá nekik: Nem olvastátok-e, hogy aki az embert kezdetben teremtette, férfivé és asszonnyá alakította őket? és mondá: Annak-okaért az ember elhagyja atyját és anyját és feleségéhez ragaszkodik és a kettő egy testté lesz. Ennélfogva már nem ketten vannak, hanem egy test. Amit tehát Isten egybekötött, ember el ne válassza. Mondák neki (t. i. a farizeusok): Miért parancsolta hát Mózes a váláslevél adása mellett az elbocsájtást? Felelé nekik: Mert Mózes a ti szívetek keménysége miatt engedte meg nektek, hogy elbocsássátok feleségeiteket, de kezdetől fogva nem volt úgy.”¹ Szent Márknál pedig ez áll (10, 10—12) „és odahaza tanítványai megkérdezték őt ugyanezen dolog felől. És mondá nekik: aki elbocsátja feleségét és mást veszen, házasságtöréssel vét ellene. És ha az asszony elhagyja férjét és máshoz megyen, házasságot tör.”

2. Állítsuk ebből össze, mit tanított Jézus a házasságról?

a) *Azt hogy a házasságot Isten rendelte.* (Aki az embert kezdetben teremtette férfivá és asszonnyá alakította őket.) Az első eskető Isten volt a paradicsomban. Jézus is Isten intézményének vallja a házasságot éppúgy, mint Isten a paradicsomban megalkotta.

b) *Mózes engedményt tett a zsidóknak* (elbocsáthatják bűnös feleségüket,) de csak a zsidók bűnös gyengesége miatt tette. („Kezdetben nem volt így!”) Jézus tehát ezt nem helyesli.

¹ Ezt a citátumot azért nem folytatjuk tovább, mert a következőkben a „paráznaság miatt való elbocsátás”-ról van szó és nincs idő, hogy egy szentbeszéd közben megmagyarázzuk, hogy e hely nem a házasság fölbonthatóságáról szól. Helyette a következő idézetet vesszük. (Mindkettőt írjuk ki és olvassuk föl.)

c) Jézus nyíltan kimondja a maga véleményét: A házastársak egy testet alkotnak. Az egy test nem osztható, tehát a házasság mással meg nem osztható. Követeli tehát a házastársi hűséget.

d) Jézus világosan kimondja, hogy a házasság felbonthatatlan. (Amit Isten összekötött, ember el ne válasszon. Azután „ha valaki elbocsátja és mást vesz . . .”) Hiába beszélnek az emberek és hiába bontják föl a bíróságok a házasságokat, Jézus kimondta: fölbonthatatlan. Ez Isten szava!

3. Láttuk, hogy Jézus Isten alkotásának, tehát szentnek hirdette a házasságot; egynek hirdette, fölbonthatatlannak hirdette. De honnét tudjuk, hogy szentségi fokra emelte?

a) Szent Pál magnum sacramentum-nak nevezi és azt mondja, hogy Krisztus hitében épp oly a viszony a házastársak között, mint Krisztus és Egyháza között.

b) Ugyanezt tanították a szentatyák és maga az Egyház mindenkor. Bizonyíték, hogy a protestánsok szentségi jellegét tagadják, — tehát az Egyház már előbb is tanította.

c) A tridenti zsinat mint ősi és elvitázhatlan tanítást állítja be.

II. rész. Mit tartunk mi a házasságról?

Egy mérnökjelölt sokat hallott valami „szellemi önállóság”-ról, hogy nem kell szolgamódra elfogadni, amit a régiek tanítanak. Saját maga alkotott magának törvényeket és eldobta azokat a mértani és építészeti szabályokat, amelyeket tanárai adtak elő. Így épített egy hidat. A híd, amelyet a tanárai ellenére épített, összedőlt és elveszett benne pénze, sokaknak élete és maga is odapusztult. — Mit tartunk a házasságról? Nem lehetünk oly balgák, mint e mérnök, mert akkor elpusztul a társadalom. Nekünk nem lehet önálló véleményünk, hanem az igazságot kell vallanunk. Ezt pedig Jézus hirdette, aki Isten, tehát igaz.

Mi ugyanazt valljuk, amit Jézus hirdetett:

1. *A házasságot Isten rendelte, tehát nem az emberek eszelték ki. Olyannak kell lennie amilyennek Isten akarta. Ő pedig azt akarta, hogy*

a) *általa fönmaradjon az emberiség.* „Sokasodjatok!” A gyermek az első célja a házasságnak. Gyermekgyilkosság, egyke rettenetes bűn. (Példa: Egy anya nehéz anyagi viszonyok között 4-ik gyermekét méhében meg akarta öletni. Visszariadt. Később öregségében minden gyermeke elhagyta, csak az az egy maradt jó hozzá és nélküle éhen halt volna. Pedig mily keservesen nevelte föl!) — Hány család veszíti el az egyke által azokat, akik büszkeségei lettek volna. (Híres emberek többnyire sokgyermekes családok későbbi szülöttei. Így pl. Leonardo da Vinci világhírű festőnek 11 testvére volt, Dürernek 18, Nepoleonnak 7, Waschingtonnak 10, Paulai Szent Vincének 6, Loyolai Szent Ignácnak 11, Haydnnak 12, Mozartnak 6, O’Connelnek 10, Franklinnak 18 stb.)

b) *általa benépesüljön a mennyország.* A házasság első célja a gyermek, de a gyermek nemcsak a földi haza polgára kell, hogy legyen, hanem az *Egyháznak hive* és a mennyország örököse is. A gyermeket jó katolikusnak nevelni, ez is egyik célja a házasságnak. A fáraó leánya, mikor Mózeset kihúzták a folyóból és ő átadta Mózes közelben leselkedő nővérének Máriának, ezt e szavakkal tette: „Neveld fel őt *nekem!*” Isten ugyanily célból adja át a szülőknek a gyermeket. („Nekem!”) Ezért is követnek el rettenetes bűnt, akik vegyesházasságot kötve más valásnak engedik át gyermekük lelkét. (Példa: Egy anya halálos ágyán egyre arról panaszkodott: Hogyan adok számat Istennek a Pistáról? Hogy mondjam meg, hogy eladtam a lelkét!)

c) *Hogy egyek legyenek a hűségben, a szeretetben és egymás támogatásában.* A házastársnak hitvese legyen az első a világon. (Példa: Egy társaságban kérdés-felelettel szórakoztak. A kérdésre: Mi a legnagyobb kincs a világon? Egy kereskedő így felelt: a feleségem. — Egy várost ostromoltak. A parancsnok kapitulált.

Föltétel: szabad elvonulás. Az ostromló csakis a nőknek engedett szabad elvonulást. Jó, mondta a várparancsnok, de a nők magukkal vihetik ami nekik kedves. És minden asszony hátára véve vitte ki a várból férjét. Néki a legkedvesebbet.) Kitartani a bajban még a szerencsétlen házastárs mellett is. Ez a bizonyosság, hogy van, aki soha el nem hagy, erőt ad. (Matuska a biatorbágyi vasuti merénylet visszataszító alak. Felesége rosszalta bűnét, de hünen kitartott mellette. Betegen hallotta meg, hogy férjét Ausztriából kiadták Magyarországnak. Annyira bántotta, hogy újabb szegényen jó férjére, hogy betegsége súlyosbodott és meghalt. Ha egy bűnöshöz ily kitartóan szerető tud lenni a felesége, mennél inkább az legyen a hitves jó hitvéiséhez.)

2. *A házasságot szentségi fokra emelte Krisztus*, tehát mi csakis azt a viszonyt fogadjuk el házasságnak, amelyik szentség. A fadarabra, ha azt mondja valaki, hogy az vasdarab, úgy-e valótlan-ságot állít. Sőt, ha a fadarabot feketére festik és külsőleg úgy néz ki, mint-ha igazán vas volna, akkor sem mondhatjuk reá, hogy vas. Sok embert becsaptak már rézgyűrűvel, melyet kifényesítettek s aztán ráfogták, hogy arany. Ha ezt helytelenítjük, éppúgy helytelenítenünk kell, ha akár-milyen viszonyra azt mondják, hogy házasság, holott szent hitünk szerint csak a szentségi házasság a házasság. Ez a *mi* katolikus hitünk és azzal, hogy más mit hisz és mit tart, *mi* ne törődjünk.

Nem szentségi házasság tehát:

a) *a vadházasság*.

b) ha katolikus *nemkatolikus* lelkész előtt lép viszonyra.

c) *a polgári házasság*. (Mi a polg. ház. a kath. előtt? Az államnak jogában áll a házasokat számon-tartani és jogában áll azok anyagi ügyei fölött őrködni. A polg. ház. tehát ez: az állam előtt bejelentik, hogy viszonyra lépnek és elismerik az állam rendelkezéseit anyagi ügyeikre. Ez azonban még nem szentség és nem is szentségi házasság. Mi elismerjük kötelező

voltát a fönti értelemben, de nem tartjuk házasságnak kath. értelemben.)

A házasságot szent és nagy dolognak tartjuk épp azért, mert Krisztus ennek hirdette.

Befejezés:

A világ boldogtalan. Minden baj mellett is boldogok lennének az emberek, ha boldog családi körük lenne. Boldog lenne a család, ha Krisztus szelleme úgy hatná át, mint azokat a fiatalokat, akik így kötöttek házasságot: a férfi: „Hűséges hitvese leszek a sírig. Leány: Nekem ez nem elég! A sírontúli hűséget is kívánom.” „Hogyan?” „Úgy hogy e földön akként éljünk, hogy kövessük egymást a mennyországba is!”

Vízkereszt után III. vasárnapra.

Bevezetés:

Néhány évvel ezelőtt a budapesti rendőrségnek sok baja volt egy kuruzslónővel. Azt hirdette, hogy delejes erő van benne és kézrátétellel a legreménytelenebb betegeket meggyógyítja. Hiába világosították föl orvostanárok a tömeget, intelligens emberek százával keresték föl ezután is. Ebben az évben (1933) egy kisvárosi iparost ítéltek el, aki sósavval veszedelmes sebeket égetett páciensei bőrére és ebből állott a kúrája. Betegei hittek neki. Ha testi betegségről van szó, nem lehet oly botor gyógymódot kitalálni, hogy nagy számmal ne keressék föl a kuruzslót az emberek.

Jézus rengeteg *testi beteget* gyógyított meg. Két esetről szól a mai evangéliumi szakasz. E testi betegségek gyógyító erejét *nem hagyta itt*.

Üdvözítőnk azonban *lelki betegeket*, lelkileg belpoklosokat: *bűnösöket* is gyógyított meg. (Magdolna, házasságtörő asszony, jobb lator.) E lelki gyógyítás csodaszerét: a szentgyónást *itt hagyta* köztünk.

Az emberek, akik a testi betegségek legképtelenebb kúráit elfogadják, számos kifogással és ellenvetéssel állanak elő, mihelyest a lelki gyógyszerről, a a gyónásról esik szó.

Téma:

Nem hiszem, hogy köztetek is akadjon olyan, aki kifogásokat emel a gyónás ellen. De másoktól bizonyosan hallottatok ilyesmiről. Hasznos lesz ezért, ha ma *megismertetlek benneteket azokkal az igazságokkal, melyekkel a gyónás ellen felhozott ellenvetések balgaságát ki lehet mutatni.*

Tárgyalás:

1. **Ellenvetés:** Én már sokszor átolvastam a Szentírást — mondják egyesek, — olvastam, hogy Jézus megbocsátotta a bűnbánóknak bűneiket, de sehol sem olvastam, hogy Jézus azt követelte volna, hogy akik bűnbocsánatot akarnak, előbb mondják is el, hogy mit tettek. *A gyónásról nincs szó a Szentírásban!*

Felelet: Mondjátok csak meg, hol van benne a Szentírásban, hogy a gyermeknek ápolnia kell beteg szüleit és nem szabad őket elpusztulni engednie? Azt felelitek: igaz, így *szó szerint* nincs a Szentírásban, de bent van *értelem szerint*.

Helyes! Valóban szó szerint nincs a Szentírásban, hogy aki bűnbocsánatot akar, annak előbb gyónnia kell, de *igenis bent van értelem szerint*.

Bebizonyítom. Jézus a Szentírás egyetlen helyén intézkedett csak afelől, hogy a bűnbocsánat hogyan történjék. Apostolaihoz fordult és így mondotta: „Vegyétek a Szentlelket! Akiknek megbocsátjátok bűneiket, meg lesznek bocsátva; akiknek megtartjátok, meg lesznek tartva.”

Azt elfogadjátok úgy-e, hogy amily hatalmat apostolainak megadott Jézus, az azok utódaira: a püspökökre és papokra is kiterjed és átáramlik. Hiszen másképp csak az apostolok életének idejére adta volna meg Isten az üdvözülés lehetőségét, ami lehetetlen. Elfogadjátok tehát, hogy Jézus a püspököknek és papoknak megadta e hatalmat. De azt mondjátok: *Hol van itt az, hogy ezeknek meg is kell gyónni a bűnüket?*

Benne van! Mindjárt belátjátok magatok is. Jézus azt mondotta, hogy az apostolok (és ezek utódai) egyik bűnösnek megbocsáthatják a bűneit, a másikat nem. Elhiszitek, hogy Jézus kívánsága szerint e fölmentést (megbocsátást), vagy elítélést (megtartást), komolyan és érdem szerint kell gyakorolni? Az arra méltót föl kell menteni, a méltatlant el kell ítélni. Ugyanúgy kell tenni, mint a bírónak, amikor ítél. Ámde micsoda bíró lenne,

aki nem vallatná ki a vádlottat, hanem találomra és tetszése szerint az egyiket elítélné, a másikat fölmentené. És honnét tudhatja meg a bíró tanúkihallgatás nélkül, hogy milyen a vádlott, el kell-e ítélnie, avagy föl kell-e mentenie? Nemde, ha a vádlott vall. Enélkül nem lehet ítélni. Hát a lélek világában lehetne ítélni? Komoly és tisztos dolog lenne, ha az apostolok utódai anélkül ítélnék el és mentenék föl a bűnösöket, hogy ismernék tetteiket? Ha tehát a tetteiket ismerniök kell, akkor a bűnösöknek tetteiket be kell vallaniok, azaz *gyónniok kell*. Más mód nincs!

2. Ellenvetés: *A gyónást csak később, a középkorban a papok találták ki; régen nem volt gyónás.*

Felelet: Ez két ellenvetés: a) a gyónást a papok találták ki; b) régen nem volt.

a) Mondják meg, hogy *mikor és hol* találták ki? Ha ők találták volna ki, akkor azonnal föllázadt volna ellenük a nép. Minden józan eszű ember belátja, hogy az ilyesmi nem ment volna simán. Mondják meg, hogy hol és mikor volt ilyen lázadás? Senki sem tud egyetlen adatot sem fölhozni. Nem is volt ilyen soha!

Azután, ne tartsa senki olyan ostobáknak a papokat, hogy ilyesmit kitaláljanak, amikor *néki is kell gyónniok*. Még a pápának is.

Végül *mi hasznunk van* belőle? A gyóntatás fárasztó, lélekölő munka. Ragályos beteghez menni, sokszor éjjel, fagyban messzire gyalogolni, terhes. Ha a gyóntatást nem Jézus rendelte volna, a papok közül sokan már régen megszüntették volna.

b) A másik része ennek az ellenvetésnek: *régen nem volt*. Bebizonyítjuk, hogy igenis volt. Történelmi és letagadhatatlan adatok vannak reá.

Szent Kelemennek, a 4-ik pápának tulajdonított levélben ez áll: „Akinek gondja van a lelkére, ne szégyelje bűneit a papnak bevallani, hogy megszentülést nyerjen tőle.” (Ep. II. ad Cor. S. Clementi.)

Szt. Ireneus (élt. a 2. sz.-ban. Szt. Polykarp tanít-

ványa, ez pedig Szt. János ev. tanítványa.) írja, hogy néhány asszony, akiket egy Márk nevű eretnek elcsábított, megtért és meggyónták nemcsak tetteiket, hanem még bűnös gondolataikat is (nyilvánosan!)

Tertullian 2. sz.-beli író: (De poenit. c. 10.) „Akadnak, akik vonakodnak bűneiket bevallani, mivel jobban féltik a becsületüket, mint az üdvösségüket.” Pedig hát mi helyesebb: a bűnöket eltítkolva elkárhozni, avagy megvallva üdvözülni?

Origenes 3. sz.-ban: „Ha megbánjuk bűneinket és nemcsak Isten előtt valljuk be őket, hanem azoknak is, akik gyógyeszközt alkalmazhatnak ellenök, akkor megbocsáttatnak.” (Hom. 11. in. Ps. 37.)

Ezek mind ősrégi adatok és mutatják, hogy már az első századokban a papok előtt bevallották a hívek bűneiket. Ezt letagadni hasonló, mint azt állítani: régen nem imádkoztak az emberek és az imát a középkorban találta ki valami remete.

3. Ellenvetés: *A bűnnel Isten ellen vétettem, tehát csak ő bocsáthat meg. Miért gyónjak a papnak? Én Istennek gyónok csak!*

Felelet: A bocsánatot Isten adja, ő szabja meg, hogyan. Ebbe mi bele nem szólhatunk. Ő pedig azt mondta, hogy azoknak bocsát meg, akiknek az apostolok és azok utódai megbocsátanak. Épp így van az állam igazságszolgáltatásával. A király, a Szent Korona birtokosa, az ítélő és fölmentő hatalom. Ámde az államfő nem maga személyesen bíraskodik, hanem bírókra bízza e kötelességet. Mi lenne, ha egy tolvaj azt mondaná a bírónak: én fölöttem a királyi hatalom ítél, tehát magához semmi közöm, én az államfő előtt engedelmem csak elintéztetni az ügyemet. Ugy-e kinevetnék? Hát aki csak az Istennel személyesen hajlandó szóba állni, azt ne nevezzük ki?

4. Ellenvetés: *A papnak gyónjak? Éppoly bűnös ember, mint én!*

Felelet: a) Nem a bűnös embernek, hanem az

Isten helyettesének gyónsz. Hogy mondod a gyónási imában: „Gyónom a mindentudó Istennek és néked lelkiatyám Isten helyett . . .” — b) Örülj, hogy bűnös embernek kell gyónnod, mert az magáról tudja, mily gyarló az ember és nem vet meg. (Valaki az angyalokról elmélkedett. „Tiszta lelkek.” De jó — gondolta — hogy nem ezeknek kell gyónni. Nincs testük és nem értenék eléggé meg, hogy milyen nehéz az, ha kísért a test.) — c) A testi orvosnál nem vagy ily válogatós; nem nézed, hogy maga az orvos egészséges-e? Csak segítsen rajtad. Miért teszed másképp a lelki orvosnál?

5. Ellenvetés: *Szégyenlem magam. Mit mond a pap magában, amikor hallja vétkeimet?!*

Felelet: A bűn elkövetésénél kell szégyenkezni; a bűnt megvallani különben sem szégyen, hanem bátor, férfias tett. (Corday Saroltát a francia forradalomban kivégezték. Bátran ment a vérpadra e szavakkal: „Nem a vérpad bélyegzi meg az embert, hanem a bűn!” Applicetur.) — b) A pap azt mondja: „Íme egy ember, akinek bizalma van hozzám” — és segít rajtad. (Példa: Egy híres író: Két ember van, aki nem undorodik még a legborzasztóbb bűnöstől sem: az egyik az édesanya, aki nem veti meg soha gyermekét; a második a gyóntató pap.)

6. Ellenvetés: *Akaratlanul is kifecsegheti a pap titkomat, szégyenemet.*

Felelet: A gyónási titok megőrzése Isten különös kegyelme. Sok bűnt követtek el már papok — emberek — de a gyónási titok megsértését még soha. (Nem pletykáról van szó.) Hányan aposztatáltak már, de még ezek közül sem akadt egyetlen áruló sem. (Példák: Nepomuki Szent János — Spilmann S. J. Gyónási titok áldozata c. könyvének alaptörténete valóság: plebános házában meggyilkoltak egy nőt. A sekrestyés volt a gyilkos, meggyónta a plebánosnak. A bizonyítékok a pap ellen szóltak. Elítélték, bár ő tudta, hogy ki a gyilkos. Anyja támasz nélkül koldult. Évek múlva halálos ágyán vallott a sekrestyés.)

Befejezés:

Intelligens kínai megkeresztelkedett. Misszionárius később megkérdezi tőle, hogy mi fogta meg Krisztus vallásából a legjobban szívét? „Az, hogy megbocsát!”

Ha tőlem azt kérdezné valaki, hogy mi a legvisszatasztóbb a bűnös életében? Ezt felelném: Ha nem borul le bűnbevallóan az Isten által kijelölt helyettes előtt, hanem még néki áll följebb: kifogásokat tesz.

Krisztus hív, bocsánatot akar adni; mit felelsz néki?

Vízkereszt után IV. vasárnapra.

Az evangéliumi szakasz.

Bevezetés:

Egy pogány római költő leírt egy tengeri vihart. Neptun, a tenger istene befogat és végigszágul a tengeren. Szél, villám, hullámok. Egy hajót elér. Az utasok kétségbeesnek, káromkodnak, kidobják a teher értékeket. Nincs segítőjük. Hajótöröttek és hullák.

A mai evangéliumi szakasz is vihart ír le. Zúg a szél, tombolnak a hullámok, recseg a hajó, remegnek az emberek. De köztük van Jézus és így van kihez fordulniok. Ha reszkető kézzel is, de bizalommal költik föl. „Segíts!” És Jézus csendet teremt.

Az emberi életet tengerhez szokták hasonlítani. Sok és gyakori rajta a vihar, mert Jézus a természetben áteredő bűn által ejtett sebeket nem mind gyógyította be. De tanítása és lelkülete jelen van e vihar közepette is és segít.

Téma:

Nézzük: 1. *Milyen viharok* lehetnek az életben? 2. Hogyan folynak ezek le, ha csak az ember áll ott *Krisztus nélkül*? és 3. Milyen a vihar, ha *Krisztus is ott van*?

Tárgyalás:

I. rész. Milyen viharok lehetnek az életben?

1. *Belső.* A lélek mint a tó tükre, síma; egyszerűen megmozdul, valami nagy ragadozó hal vergődik benne; másszor szél fodrozza föl. Ilyen ragadozó

hal lehet a büntudat, a lelkiismeretfurdalás. (Példa: Júdás nem találja nyugtát; ahova csak néz, Jézus töviskoszorús, véres arcát látja.) Ilyen fodros felborzoló, szél lehet a kísértés, indulat. (Példa: Saul hallja, mint dicsérik Dávidot. Még a nép is róla énekel. Irigy. Nem találja helyét, még az étel sem esik néki jól.)

2. *Külsők.* A lélek a testben él, ez pedig a világban. Egyik hatással van a másikra. Anyagi csapások, tragédiák, melyeken egyesek átmennek. (Példa: Egy gyáros, ki életvidor volt előbb, most úgy néz ki, mint árnyéka a réginek. Panasza: Aludni sem tudok a gondoktól. Nincs forgalom, munkásaimat egymásután bocsátom el és nem tudok fizetni.)

3. *Családiai.* A lélek fészke az otthon. Ha a fészek nincs rendben, sőt ha tövis van benne! Megnemértés, veszekedések, csapás, gyász. (Példák: Egy hivatalnok valahányszor hazavitte fizetését, felesége elégedetlenkedett: kevés. Ha mások jólétéről hallottak, elégedetlenkedő lamentációba kezdett az asszony. A férfi szenvedett, korcsmázni kezdett, sikkasztott, börtönbe került. — Tollasodó iparos megbetegszik, üzlete tönkremegy, meghal; felesége hátramarad 4 gyerekkel, köztük a legnagyobb 7 éves és a férfi 79 éves nyomorék anyjával.)

4. *Nemzetiek.* Isten erős szállal kötötte az ember szívét a hazához és nemzethez. Az utóbbiak minden megrendülését érzi az ember. (Példa: Csonkamagyarország állapota a trianoni békeparancs után. Megtörtént: Pesti vendéglőben 1920-ban kis székely mosogatólány keservesen sír. Egy angol megkérdezteti miért? „Mert Csikban az oláh lett az úr.” Nem tudja megérteni; de a tolmács főpincérnek szeméből kicsordul a könny. Nincs abban lélek, akit nem érint, hogy Kassán a cseh, Kolozsvárott az oláh az úr.)

5. *Társadalmiak.* Az intelligencia lerongyolódása, osztályharc, szociáldemokrácia, kommunizmus.

6. *Vallásiak.* Támadások a katolikus Egyház ellen. (Példa: Egy protestáns főprédikátor a szentmisét nyilvános beszédben bálványimádásnak nevezte. —

Egyik protestáns lap. (Kálvinista Szemle 1932 augusztus havi egyik száma) Szent István dicsőséges jobbjáról azt írta, hogy „nemzeti fétis.” — A vörösök „Vallás magánügy” jelszava — és Ausztriában ahol csak uralomrajutottak, megkövetelték, hogy a munkások lépjenek ki a katolikus Egyházból.

II. rész. Hogyan pusztít a vihar, ha csak az ember áll benne Krisztus nélkül?

Viharzó tengeren képzeljük, hogy vergődik néhányadmagában vagy magárahagyottan az emberi erő? Bőrig ázik, fázik. Az evezőt kitépik a hullámok. Kimerül. Elpusztul. Milyen más, ha rendelkezésére áll az erős hajó, a gépkolosszusok; elmés szerkezettel mozgatható kormánylapát.

Nézzük az előbb föl sorolt helyzeteket. *Milyenek, ha egyedül az ember vergődik velük?*

1. *Belső.* Büntudat kétségbeesésbe visz. (Júdás fölakasztja magát. A protestáns angol költő Byron így jajdul föl: Csak a szívembe ne nézzetek, mert rettenetes, ami ott fáj!)

2. *Külső.* Bűnös módon segít magán. (Hivatalnok sikkaszt, hogy jobban élhessen és szegénybe dönti családját. Fiára még föl nőtt korában is megjegyzi: a sikkasztó fia. — Másik öngyilkos lesz és támasz nélkül hagy asszonyt, gyermekeket.)

3. *Családiak.* Viaskodás és visszavágás és boldogtalanság. (Egy fiatal ember panasza: „Boldog családi élet? Ilyent nem láttam még. Az én szüleim veszekedéssel keltek és feküdtek.”) — A gyermeknevelés elhanyagolása. (1889 januárban Ada Richard könyvkötőse 12 késszúrással néhány márkáért meggyilkolta Förderer badenkörnyéki esperest. Védőbeszédéből: „A tulajdonképpen vádlott az apám. Ő uszított azok ellen, akiknek van, amikor panaszkodott néki az anyám. Ha itt volna a teremben, megfojtanám.)

4. *Nemzetiek.* Erkölcsileg lezuillott országok elpusztulnak. (A római pogány világhatalom pusztulása.

Napoleon, amikor támadásaiért kiátkozta a pápa, azt mondta: „Ezért nem hullik ki katonáim kezéből a fegyver!” Orosz hadjáraton kihullott.) Sajnos, mi sem szereztünk vissza a magunk erejéből egy talpalatnyi földet se, — de civakodunk, pártoskodunk.

5. *Társadalmiak.* Oroszország a példa: Éhség. Munkásnak is rosszabbul megy, mint régen. 1931-ben félmillió ember halt Oroszországban éhen. Trockij maga írja: Mit produkált a szovjet? Olyan éhínséget, amilyent a világon nem ismertek soha.

6. *Vallásiak.* A mexikói vallásüldözés mutatja, hogy hova juthat az ember. (Fiatal gyereket megkínóznak a katonák, mert nem mondja: Éljen Calles, vesszen Krisztus!” Levágják az ujját. Saroglyához kötve végighurcolják a városon. Kivágják a nyelvét. Mindez 1928-ban!)

III. rész. Milyen a viharban az ember, ha Krisztus is vele van?

A Genezáret taván tombolt a vihar. Az apostolok remegtek eleinte, kapkodtak, de csakhamar Jézushoz menekültek. És Ő uralkodott a természet erőin is. Csend lett.

Az élet tengerén sokszor nem csitul el azonnal a vihar. Az emberek azonban megnyugosznak, ha Jézus velük van.

1. *Elcsendesednek a belső viharok.* A bűn lelki mardosása megszűnik és béke költözik a lélekbe, ha Jézus megbocsátott. (Szent Péter megtagadta Jézust, de megsiratta bűnét és az Úr megbocsátott neki. Sokszor eszébe jut, sir miatta, de nem fél már Jézustól. — 1933-ban Pest mellett egy korcsmárosnét meggyilkol egy sánta iparossegéd. Tagad. Halálraítélik. Tagad. A siralomházban beismeri, meggyónik és bámulatos nyugodtsággal, megbékélve lép az akasztófa alá.)

2. *Megnyugosznak a külső viharok.* A tudat, hogy ami történt, Isten akaratával történt és ezen az életen túl lesz még jobb világ is, erőt ad a fájdalmak és nélkülözések elviselésére. (Istenfélő Jób: Isten adta, elvette;

legyen áldott a neve! — Budapesten él egy volt orosz tábornok. Feleségének nőikalap-üzlete van. A tábornok a bolt szolgája. A bolt hátsó részében laknak. Mindketten elégedettek: „Isten tudja, miért próbál így bennünket!” — Szent Erzsébet: rokonai férje halála után gyermekeivel együtt kikergetik. Disznóólban húzza meg magát karácsony estéjén. Éjfélkor templomba megy és Te Deum-ot énekel.)

3. *Megnyugosznak a családi viharok.* (Három munkás iszik a kocsmában. Éjfélkor egyik említi, milyen patália lesz otthon. A legfiatalabbik dicsekszik, hogy az ő felesége egy szót sem fog szólni, sőt ennivalóval várja. Nem hiszik. Fogadás. Valamennyien elmennek a fiatalal. Az asszony szó nélkül ajtót nyit, de arcán látszik a fájdalom. „Tálalj!” — és goromba szavakkal toldja meg. Az asszony tálal és átmegy a másik szobába. Benyitnak később hozzá: a feszület előtt térdel és sírva imádkozik. Mindhárom munkást meghatja. Megszégyenülve beszélgetnek és hamarosan hazamennek. A fiatal munkás becsülni kezdi nejét és megváltozik.) A jámbor család a bajban még nagyobb szeretettel simul össze és Istenben vigaszt talál.

4. *Megnyugodnának a nemzeti viharok.* Minden bajba jutott országot és nemzetet újra éleszt a hit, a bizalom és a vallásosságban gyökerező erkölcs. (Példa: a barbár népek felvirágozása a kereszténység felvétele után.) Ha Krisztus uralkodnék a lelkeken, akkor nem lenne csonka a hazánk, mert a rablott részeket vissza kellene adniok a rablóknak.

5. *Megnyugodnának a társadalmi viharok.* Akkor az igazságosság uralkodnék és nem lenne kizsákmányoló és kizsákmányolt. Nagyobb lenne az irgalom és kisebbek az igények. (Példa a sötétnek nevezett középkor; amikor élt a szívekben a vallás, nem volt éhező ember, sem munkanélküli.)

6. *Megnyugodnának a vallási viharok.* Vége lenne a szabadkőművesek egyházellenes akciójának. A

protestáns szekták megtérnének: egy akol lenne és egy pásztor és egységes lelkű Magyarország.

Befejezés:

A vihar utáni csend, kék ég, napsugár Krisztus szavára. Az örök béke, boldog csend országa: a mennyország azokra vár, akik a földi élet viharáiban Jézussal voltak, Jézusban bíztak.

Vízkereszt után V. vasárnapra.

Az evangéliumi szakasz.

Bevezetés:

A világhírű bécsi Szent István-templomot mutatta meg egy kalksburgi magyar jezsuita (P. Velics S. J.) kis gimnazista tanítványainak. Ismertette e műalkotás szépségeit. Megkérdezte a végén az egyik fiút: „Tetszik-e neked?” „Nem.” „Miért?” „Tessék csak nézni, ott abban a fülkében a szobornak le van törve a keze.” A gyerekeknek *egy kis hiba miatt* nem tetszett az egész óriási alkotás.

Ugyanezzel a gyerekekkel, a kalksburgi intézetben történt meg a következő eset is: Tortát kapott hazulról. Megette és beteg lett. Megnézték a tortát, a belső vajas része a hosszú úton megromlott. Megkérdezték: „Miért etted meg? Nem érezted, hogy romlott?” „De igen, éreztem, ámde olyan jó volt a cukros máza.” A gyerekeknek a *kis jó rész* miatt, kíváncsiak voltak az egész megromlott tömegre.

Ez a két eset gyerekekkel történt. Ámde hasonló *elvek* érvényesülnek az életben a felnőttek között is. És ezek az elvek homlokegyenest ellenkeznek azzal az elvvel, amely a mai evang. szakasznak egyik alap-gondolata, hogy a világon bűz és konkoly: a jó és a rossz együtt van és nem szabad eldobnunk, megégetnünk az egészséget a rossz miatt, viszont el sem szabad fogadnunk az egészséget a jó miatt.

Téma:

Erről a mai evang. szakasz szellemével *ellenkező* két végletről szólok.

Tárgyalás:**I. rész. Nem szabad eldobnunk a búzát a konkoly miatt, a jót a rossz miatt.**

Isten a világot jónak teremtette. Ő nem teremtett rosszat: bűnt. A bűnt a szabad akarattal bíró bukott angyalok (*ördög*) és a szabad akarattal bíró megtévedt emberek (*bűnösök*) hozták és hozzák a világra. A jó és a rossz együtt és összekeveredve él a világon. Isten türelmesen és okkal nézi együttlétüket. Azért, mert: a) így tűnik ki, hogy ki a jó és állhatatos; b) mert időt ad a rossznak a megtérésre; c) mert ez a világ csak egy kis ideig tartó élet és az igazi rendezés és leszámolás az örökkévalóság kezdetén történik.

Sokan vannak, akik nem így gondolkodnak és nem vesznek tudomást az Isten akaratáról. Ezek eldobják, szidják az egészséget, mert valami rosszat is látnak benne.

1. *Igy tesznek a vallási életben.* Ismernek egy megtévedt, vagy egy botrányos életű papot és miatta megvetik az Egyházat, eldobják a vallást. El kell ismerünk, hogy vannak rossz és méltatlan papok is. Baj és szerencsétlenség. Mi nem mentjük őket, sőt hirdetjük, hogy a bűnük százszoros. Ámde mindenhol akad egy bizonyos százalék rossz, ahol gyalgó emberek vannak. Az orvosok között is, a bírák között is, a kereskedők, iparosok, földmívesek között is. Mégsem mondja senki, hogy minden földmíves rossz, mert száz rossz; főképp nem mondja senki, hogy hallani sem akar a földművelésről, mert száz rossz földművessel volt dolga. Hát akkor miért cselekszik másképp sok ember, ha papról esik szó? Ne feledjük azt sem, hogy igen gyakran pusztá pletykáról és rágalomról van szó, amit — bámulatos, de úgy van — könnyebben elhisznek az emberek, ha papra vonatkozik. (Példák: Egy öreg plébánosról az a hír volt, hogy dúsgazdag, zsugori. Meghalt, egész pénze 18 pengő volt, csak három inge és két pár cipője volt, az egyik pár lyukas. Pontos följegyzést találtak bevételeiről évtizedekre visszamenően és kitünt,

hogyan a jövedelme nem volt akkora, mint egy tanítóé. — Boldogult Prohászka püspökről is azt tartották, hogy „gazdag, hiszen püspök”. A budapesti egyetemi templom szószékén agyszélülés érte. Pénztárcájában 22 pengőt találtak, otthon pedig vagy negyven pengője volt és sokezer pengő adóssága. — Egy plébános észrevette, hogy hívei elhidegültek tőle. Megtudta, hogy azt beszél, hogy az a fiú, akit ő neveltet, törvénytelen fia. A gyerek valóban hasonlított is hozzá. Az igazság pedig ez: A plébánosnak volt egy semmirekelő bátyja; ez megejtett egy úrleányt, akitől ez a fiú született. Négy évig hitegette, hogy elveszi, de mással váltott jegyet. A becsapott leány lelőtte csábítóját és utána öngyilkos lett. A pap, aki akkor még káplán volt, magára vállalta a kis árva neveltetését, hogy részben jóvátegye a bátyja bűnét. Megjegyzendő, hogy a pap a gyermek születésekor már 7-ik éve Rómában volt kispap és soha életében nem is látta a fiú anyját.) — Gyakori áldozók, tevékeny egyesületi tagok közt akadnak bűnösök és visszataszító életűek; vannak akik ezekre hivatkozva ócsárolják a vallásosságot.

2. Sokan így tesznek a társadalmi életben. Ez végzetes hiba, mert egyik gyökere az osztályharcnak. Mivel van szívtelen gazdag, igazságtalan munkaadó, gőgös úr, azért nem szabad még elítélni minden vagyont, munkaadót és urat. Viszont megfordítva: mivel a munkások között akadnak kötelességmulasztók, gyűlölködők és lázadók, nem szabad amiatt elítélni az egész munkásságot. (Példa: a forradalmak utáni Európa egyik legkiválóbb politikusa volt Seipel, volt osztrák kancellár. A bécsi pályaudvaron belelőtt egy szocialdemokrata munkás. A golyó tüdejének egyik részét összeroncsolta. Fölgyógyult, de soha egészséges nem lett. A sebes tüdeje ölte meg évek múlva. A munkás azért lőtt rá, mert munkanélkül volt és miatta „gyűlölt minden urat.” Seipel betegágyáról közbejárt, hogy merénylet enyhe büntetést kapjon. És segítette a merénylet hozzátartozóit.)

3. Vannak, akik így tesznek a családi életben.

Egyik hitvestárs elveti és gyűlöli a másikat egy kis hiba miatt, de nem látja meg bennük a sok többi jó tulajdonságot. A hibát pedig szeretettel meg lehetne javítani. (Példa: Házaspár: a férfi kereskedő, szorgalmas, szereti családját; az asszony hűséges, jó háziasszony, de zsörtölődő természetű. Este fáradtan jött az üzletből az ember, felesége egész lefekvésig tele volt panasszal: ez nem jó, az nem jó. A férj nem érezte jól magát otthon, barátai közé szokott a korcsmába. Lassan tönkrement az egész családi élet, tönkrement az üzlet. Pedig egy kis türelemmel le lehetett volna szoktatni az örökös elégedetlenkedésről az asszonyt.)

4. *Vannak, akik így tesznek önmaguk lelki-életével.* Vallásosak és erényesek szeretnének lenni, de ez egyszerre nem sikerül. Vissza-visszaesnek a bűnbe. Megúnják a küzdelmet és sutbavágják a vallásosságot. (Példa: Egy fiatal leány vallásos volt, de szórakozott volt az imában és gyakran visszaesett szokásos bűnébe, a megszólásba. Két évi küzködés után hátatfordított templomnak, gyónásnak és a legbotrányosabb életű lett.) Az állhatatos kitartás mindenre képes. (Példa: Demosthenes a leghíresebb görög szónok volt. Pedig fiatal korában raccsolt, alakja félszeg volt, hangja gyenge. De szónok akart lenni, mert sok más jó tulajdonsága is volt: okosság, lelkesedés stb. Évekig tudatosan gyakorolta legyőzni hibáit: hegyre szaladva erősítette tüdejét; nyelve alá kavicsot téve leszoktatta magát a raccsolásról; kiment a szabadba és széllal szembe kiabálva erősítette hangszalagjait. Célját elérte. Applikáló példa: folytatása a fenti leány történetének: találkozott volt gyóntatójával. Ez lelkére beszélt. A leány panaszosan odavágta: „Két évig próbáltam és nem sikerült.” Gyóntató: „Próbálja még tizenkét évig!” Szavának hatása volt. A leány újra próbálkozott; most sem szent még, de boldog és nyugodt lelkiismeretű.)

II. rész. Nem szabad magunkévá tenni a konkolyt a búza miatt; a rosszal a jó miatt.

Vannak, akik a másik végletbe esnek. Látják az életben együtt a rosszat a jóval és magukévá teszik, követik mindkettőt. Követik a rosszat is. Mint az a gazda, aki a konkolyt és szemetet is beleőrletti a búza közé és abból süttet kenyeret. Így tesznek:

1. *A vallási életben.* Itt vannak a tévtanok, a baptisták, nazarénusok és más protestáns szekták tanai. Van bennük igaz és szép is, de nyüzsgő tanításuk a tévedéstől. Akadnak, akiknek tetszik, ami szép bennük (pl. tagadhatatlan jámborságuk, hogy nem káromkodnak, nem lopnak) de nem veszik észre, hogy emellett elvetik a szentmisét, tévesen hiszik a keresztséget, tagadják a gyónást, nem fogadják el az egyházi rendet stb. Úgy tesznek, mint a gyerek, akinek tetszik a torta, mert cukros a teteje, de nem veszi észre, hogy a belsejében méreg van. (Példa: Egy öreg plébánoshoz beállított egy értelmes gazda, hogy nazarénus akar lenni. „Miért?” „Mert ők úgy élnek, ahogy Jézus parancsolta.” „Például?” „Hát nem részegeskednek, nem lopnak, nem káromkodnak, szeretik egymást.” „Ez mind megvan a katolikus hitben is, csak meg kell tartani. Itt is azt hirdetjük: A részegség bűn, a lopás bűn, a káromkodás bűn, a szeretet kötelesség. Mért nem tartotta eddig is be?” Hallgatás. „De amott meg azt hirdetik, hogy nincs gyónás, nincs szentmise, nincs egyházi rend! Letagadják a felét annak, amit a Krisztus tanított.” Nem tudott reá felelni, aminthogy az igazság ellen nem is lehet okosan tusakodni.)

2. *A társadalmi életben.* Nem szabad odaállnunk és pártolnunk egy mozgalmat, mert jó is van benne, de mellette fontos dolgokban rosszak az elvei. (Példa: Öreg becsületes magyar a szociáldemokrata képviselőre szavazott „mert pártolja a szegényt.” Megkérdezték, tud-e a szociáldemokrácia többi tanairól, arról, hogy „a vallás magánügy” „a tulajdon lopás”, szabadszerelem stb. stb. Fogalma sem volt. Ilyesmit nem

akart. A képviselőt megválasztották és az országházban fölszólt a vallás ellen. Az öreg váltig tiltakozott, hogy ő nem erre választotta meg. — Másik példa: Községi tanítót választottak. A pályázók közt olyan is volt, aki protestáns asszonyt vett el és protestáns imaházban esküdött. Hiába mondta a plebános, hogy olyan emberre nem lehet bízni a gyerekeket, aki a saját vallása és egyháza ellen tett. Reászavaztak. Eleinte vigyázott, de ma nyűg a község nyakán és életével lerontja a többi tanító iparkodását is. Felelősek érte, akik reászavaztak.)

3. *A családi életben.* Főkép a házasságkötésnél követik el e hibát. A vőlegény- és menyasszonyjelöltben látnak valami jót és kíváncsiat, de nem veszik mérlegre a rosszat, amit szintén látnak benne. (Pl. egy leány mindenáron egy gazdag, de iszákos legényhez akart férjhezmenni. Szülei a plebánost kérték meg, hogy beszélje le. A plebánosnak ezt felelte: „A magáét issza; aztán meg olyan erős, szemrevaló legény.” Az esküvő megtörtént. Három év múlva az ember annyi adósságot csinált mulatozásaival, hogy a földek felét el kellett adni. Az asszony meg a veréstől bedagadt szemekkel ment panaszkodni szüleihez. Apja: „Most már tűrj, lányom. Magad mondottad, hogy majd a magáét issza, aztán meg erős, szemrevaló legény. Magadon érezhetted az erejét.”) Nagy baj, ha nincsenek figyelemmel a vallásosságra. A vegyesházasságok veszedelme. (Példa: Urileányt protestáns kérő kért apjától. „Nem lesz igazán egységes lelkű e házasság. Leányom vasárnap a szentmisére megy, amely Jézus keresztdoztának megújítása. Maga meg barátom, ha igazán a maga vallását tartja, azt gondolja magában, hogy bálványimádásra ment. Hogy lehet majd egyetértés önök között, amikor a legfontosabb dolgokban: a lelkiekben, nem értenek egyet? Nem adom önnek a leányomat!”)

4. *Önmagunk lelkiéletében.* Nézzük a jót, amit teszünk, de nem látjuk meg a sok rosszat, hibát, gyengeséget. Van aki nagyra van azzal, hogy templomba jár, imádkozik, jámbor egyesületnek tagja, de nem sokat

törődik azzal, hogy megszóló, hogy irigy, hogy babonás. (Példa: Asszony dicsekszik: „Világéletemben mindig vallásos voltam. Huszonöt éve vagyok tagja az olvasótársulatnak.” Egyik ismerőse csipősen megjegyezte: „De ma is úgy veszekszik kigyelmed az urával a legkisebb dolog vagy akármilyen csekélység miatt is, mint 25 évvel ezelőtt.”) Becsüljük nagyra, ha jót teszünk, de lássuk meg és bánjuk meg magunkban a rosszat is.

Befejezés:

A háborúban a francia harctéren a németek elfoglaltak egy rommá lőtt falut. A templom szétlőve, csak az oltár keresztje állott. Körülötte oszladozó hullák. Fiatal tiszt vezényel: „A keresztet vegyétek le, vigyétek magatokkal, a bűzös hullákra szórjatok földet és menjünk tovább!”

Igy tegyetek az életben is. Keresztet és hullát, jót és rosszat találtok egymás mellett. A jót karoljátok föl és becsüljétek meg. A rosszat pedig földjétek be a krisztusi nagylelkűség földjével.

Vízkereszt után VI. vasárnapra.

Az evangéliumi szakasz.

Bevezetés:

Régen azt mondták, hogy az emberek egy része csak azért panaszkodik, mert feketének látja az életet. Manap ez nem áll. A mai világ valóban nehéz időket él át. A multkor valaki egymás mellé tett egy amerikai, egy kairói, egy pekingi, egy ausztráliai és egy magyar ujságot. Mindenikben több cikk volt, amelyek a nyomorúságot panaszolták. Amit a székelyről énekelnek, hogy „akár merre lép, akár merre jár, az itala könny, a kenyere sár” — föld legtöbb nemzetéről el lehet dalolni. Ma ez a helyzet: a nyomorúság *a) elernyeszti* az emberek erejét és *b) ajkukat* panaszra, sőt *átokra* nyitja.

a) A letört ember *bizalmát* új életre kelti azonban a tudat, hogy a világ eseményeibe néha belenyúl az Isten keze is. Ennek valóságát az *Egyház története* igazolja. Üdvözítőnk e csodás történetet a mai evangéliumi szakaszban előre a mustármag bámulatos fejlődéséhez hasonlította.

b) A kétségbeesett ember *átkozódó lázadozását* pedig lefogja annak belátása, hogy a sok baj között is van egy *forrás*, amelyből enyhülés és boldogság árad szét. Ez a forrás a *Krisztus hite*, melynek mindenhova behatoló és átfőrtmáló erejét Üdvözítőnk az evangéliumi szakasz második részében a *kovász* erejéhez hasonlította.

Téma:

Ma arról az *erőről* szölok, mellyel Isten szent vallásunkat megáldotta, és ezt azért teszem, hogy az *égi hatalomra* reáirányítsam figyelmeteket és arról az

áldásról, amely szent vallásunkból árad, hogy megbecsülésére figyelmeztesselek benneteket.

Tárgyalás:

I. rész. Krisztus vallásában isteni erő működik.

A *mustármag* keleten egyike a legkisebb magoknak. Ha egyetlen is a földre kerül, az ottani talajban és klíma alatt nagy faszzerű növénné fejlődik. A természet e munkájában lehetetlen az *Isten erejét nem látnunk*.

a) A mi szent vallásunk, Egyházunk *kezdetben* hasonlóan kicsiny és gyenge volt. *Jézus* maga vándortanító volt kortársai szemében, akit a zsidó papok a rómaiak segítségével keresztre feszítettek. *Amikor fölfeszítették* csak 3 híve volt. (Leírni a keresztet, alatta Szűz Mária, Magdolna és János. A többi gyáván elhagyta.) *Amikor a halállal vívódott*, 4-ik hívő társult hozzá. (Ktismas a jobb lator.) *Amikor meghalt*, 5-ik híve is megvolt már. (Cornelius százados: „Ez valóban Isten Fia volt!” És ettől kezdve híve, később szentje.) Emberi módon nem lehet megérteni, hogy valakit az akkor legszegényteljesebb halállal kivégeznek és a bitón híveket szerez. Itt Isten mozgatta a szíveket!

b) *Föltámadása után* visszatérnek hitéhez *apostolai és tanítványai*. De mily gyávák! Bezárkóznak, még azt is megtiltják az asszonyoknak eleinte, hogy az Úr föltámadását hirdessék.

c) A *Szentlélek eljövele után*, ezek a gyáva apostolok hihetetlenül bátrak. (Péter beszéde a templom előtt.) Az emberek pedig hisznek nekik. (Első pünkösdőn az első predikációra 3000 ember kereszttel-kezik meg.) Ezt emberi erőből nem lehet megérteni. Itt Isten ereje működött.

d) Az *első három század* az üldözések ideje. Tömegestül végzik ki a keresztényeket. (Rómában Neró fáklyái és a cirkuszok. Perzsiában — erről az üldözésről keveset tud a közönség — ezernél több hívő

hal vértanuhalált egy hét alatt. Afrikában falvak pusztulnak ki. Szent Péter menekülni akar Rómából, hogy megmentse a vidéken Jézus hitét. Quo vadis?) A hívek száma érthetetlenül szaporodik. Tertullian író dicsekszik, hogy keresztények vannak a császár palotájában, a hivatalokban, a gladiátorok, a szenátorok és rab-szolgák között, mindenütt. Ezt emberi erővel nem lehet megmagyarázni. Itt Isten ereje működött.

e) 19 következő század története ugyanezt mutatja. Jézus hitét mindig üldözik és mindig terjed. (A török mármárfélvilágon kiirtotta a kereszténységet; az mégis megélt. A francia forradalom eltörölte a hitet; egy utcai leányt emeltek oltárra; még a hetet is megváltoztatták, hogy a vasárnap se emlékeztesse az embereket a régi hitre.) Ezt emberi erőből nem lehet megérteni. Itt Isten ereje működött.

f) Ma rengeteg és hatalmas irányzatok harcolnak Jézus hite ellen. A *szabadkőművesség*. (Calles mexikói egyházüldözése a páholyok munkája. Magyarországon a forradalom előtt minden hitellenes mozgalom meleg-ágya a páholyok voltak.) A *szociáldemokrácia*. (Ausztriában — Bécsben — amikor hatalomhoz jutott, ezrével lépette ki a munkásokat az Egyházból.) A *kommunizmus*. (Az oroszok atheista mozgalma: külön agitátor-képző iskoláik vannak az atheizmus terjesztésére; öt éves tervük a vallás kiirtására. Módszerük: iskolába beállít a vörös helyi biztos. „Gyerekek! éhesek vagytok? Ha igen, imádkozzatok, hogy adjon az Isten kenyeret.” Imádkoznak. Várnak. Nem történik semmi. „Most kérjétek a szovjet-hatóságtól.” Kérnek. A biztos kimegy és egy zsák kenyérrel tér vissza. „Látjátok, ennyit ér az ima! Azért, mert nem létezik Isten, akihez imádkoztatok.”) És ennyi ellenség között Krisztus egyháza mégis él és terjed. Spanyolországban, ahol szabadkőművesek vannak uralmon most, élénkül a hitélet. Franciaországban, ahol szintén szabadkőműves a kormány, bámulatosan erősödik a katolicizmus. (Egy jele: Verdier párisi érsek fölszólította híveit, hogy templomokat építsenek, mert kevés az istentiszteleti hely: két nap alatt három

templom költségét adták össze. Azóta az 50-ik új templomot is fölszentelték már.) Hollandiában a protestáns uralom idejéből fennmaradt egy törvény, amely megtiltja a katolikus körmeneteket. A holland katolikus férfiak minden évben tüntető sétát rendeznek ezért hitük kimutatására. Egy napon több mint 30.000 vidéki férfi megjelenik a főváros egyik utcáján és anélkül, hogy menetbe verődne, „tüntet” a hite mellett.

Alkalmazás: Az Egyház kezdete, multja és jelene csodás. Azt mutatják, hogy emberi erő egymagában nem lett volna elég és ma sem lenne elég annak fennmaradásához. Lehetetlen meg nem látnunk itt *Isten kezét!* Olyan az Egyház nagyranövése, mint annak a templomnak a fölépítése, amely egy protestánsoklakta vidékre ékelt, földhözragadt szegényekből álló katolikus kisközségben történt. Csodálatos módon hozta össze a plebános a szükséges pénzt. Szenteléskor így szólt az összegyűlt hívekhez a püspök: „E templomot Isten építette, papotok csak segített néki. De most már rajtatok a sor! Becsüljétek meg, szeressétek és töltsétek be!” — Ugyanezt mondom tinéktek Krisztus Egyháza kapcsolatában. A katolikus Egyházat Isten terjesztette el, és a papok segítettek néki. *A ti kötelességtek pedig, hogy szeressétek és becsüljétek Anyaszentegyházunkat és így legyetek annak öntudatos és hűséges hivei!*

II. Rész. Krisztus vallásából áldás lakad.

Ha a liszthez vizet öntenek, péppé válik. Ha ezt kisütik, kemény lepény lesz belőle, amelybe beletörik az ember foga és bizony a gyomrát is megfekszi. Ellenben ha a péphez *kovászt* kevernek, annak ereje át és átjárja a pépet és kidagasztás után ropogós héjú, foszló *kenyeret* sütnék belőle. Ez már drágalátos táplálék, amelyet izzel fogyaszt el király és koldus.

Az ember egyéni és családi élete, de a társadalomé is olyan pép *önmagában*. Akkor válik az élet élvezhetővé, ha az élet anyagába belekeverődik az *Istenhez való viszonyunk* kovásza, amely a *Krisztus vallása*.

1.) *Egyéni életünket Krisztus vallása boldoggá teszi*, még a földiek bajai közt is. — a) Ez tűz ki *elérhető célt* az ember elé: az örök boldogságot. Ha a gazdagság, nagy állás lenne célunk, akkor igen kevesen lehetnének boldogok. Sőt, akik elérik a célt, igen sokszor boldogtalanok. (Goethe: gazdag, nagy állása van, világ-híres és mégis élete végén így panaszkodik „Soha, egy óráig sem voltam boldog!”) Mégha egy szál ingre szegényedünk is, ha a legmélyebb börtönbe zárnak is, akkor is nyitva az útunk Isten birására itt és odaát. (Egy szentnek a mondása: „Addig nincs baj, amíg az Isten nem haragszik reánk.”) — b) Ez ad *erőt* és derűs megnyugvást a sikertelenségekben. (Egy zeneművész hangversenyén alig van hallgató. Ő mégis gyönyörűen játszik és utána is derűs. Kérdik: miért? „Mert az utolsó sorban ott ült az édesanyám és én csak néki játszottam!” Alkalmazás: A sikertelenségben és bajban gondoljuk el, hogy Isten néz minket és mi elsősorban érette élünk. Ha az Úr meg van elégedve velünk, rendben van minden.)

2.) *A családi életet Krisztus vallása boldoggá teszi*: a) *a szeretet által*. A család fészek, amely csak akkor kényelmes és meleg, ha nem tövissel van kirakva, hanem puha és meleg pihével. Tövis a szeretetlenség, pihe: a szeretet. (Egy világi válópereket tárgyaló bíró beszélt: „Száz és száz boldogtalan házsfél állott már előttem, és mindeniknél hiányzott a szeretet és mindenikben ott volt a gyűlölet. Ez tette őket boldogtalanokká.) — b) a szeretet egyik megnyilatkozása: *a türelem és a megbocsátás*. A családi élet géphez hasonlítható, amelyik csikorog és törik, ha nincs megolajozva. Ez az olaj a türelmes szeretet. (Tirolban aranymennyegző-jét ülte egy pár. A férfi nyilatkozata: „Ötven évig boldogok voltunk. Nem mintha angyalok lettünk volna, mert mi is összekülönböztünk. De ilyenkor mindketten odatérdeltünk a feszület elé és az Üdvözítő Szíve összehozta újra a mi szíveinket is!” Alkalmazni) — c) *A hűség és kitartás által*. A család istenalkotta szervezet, melynek minden tagja együvé tartozik és el nem sza-

kadhat. Ez egyik rész a másikra tartozik és nem más-hoz. Ez a tudat a boldogító biztonság tényezője. (Egy családapa elveszíti vagyonát és beteg lesz. Nem esik kétségbe: ápolni fog a feleségem és dolgozni fognak érettem a gyermekeim, mert Isten úgy akarja. Alkalmazásnál kiélezní, hogy a család szilárdságát ez a biztos számíthatás adja.)

3.) *A társadalmat Krisztus vallása boldoggá teszi*

a) *az igazságosság által.* Ezen épül föl minden: ipar és kereskedelem, még az állam is. Krisztus jel-szava: Suum cuique: Mindenkinek megadni a magáét. A munkásnak méltó bérét. A vállalkozónak kijáró becsületes munkát. Az államnak az igazságos polgári köteleességteljesítést. Ha most baj van és a társadalom beteg, ennek az igazságosságnak hiányából származik. Röviden: a vallástalanságból. — b) *a felebaráti szeretet által.* A társadalomnak nem minden tagja egyformán ép. Vannak betegek, szegények, tehetetlenek. Ezeket megsegíteni nem érdem, hanem kötelesség. (Egy apának 7 fia volt. 2 dúsgazdag, 3 tehetős, 2 nyomorult. E kettő rettenetes szükségét szenvedett, de testvéreik mégsem segítettek. Ugy-e fölháborító ez az eset? Alkalmazás: egy Atyának vagyunk gyermekei. Még önmagunktól való megvonás útján is segítenünk kell a szűkölködőkön. Ez elemi kötelességünk.)

Befejezés:

Egy példát mondok el. Sivatag volt valaha egy ország. Hatalmas és gazdag királya erdővel ültette tele a sivatagot és kútat ásatott, amely csak úgy ontotta és patakokat töltve meg, elvitte az üdítő vizet minden-felé. Annak az országnak polgárai *áldották* királyuk kezét, büszkén *vallották* magukat az övéinek és csak úgy habzsolták szomjas ajkukkal a forrásának hűsítő vizét.

A világ sivataghoz hasonló. Isten keze erdőt

teremtett rajta: Anyaszentegyházát és forrást fakasztott lakói számára: Krisztus boldogító vallását. Ti hálásan és büszkén valljátok magatokat *katolikusoknak*: Isten polgárainak; boldogságra szomjazó lelkek pedig fogadja be az örök élet forrásvizét: a katolikus vallást.

